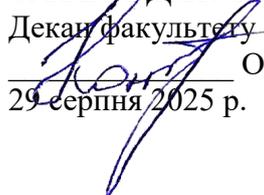


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет економіки, управління та діджиталізації
Кафедра цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан факультету

 Олег КОРКУШКО

29 серпня 2025 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
освітньо-професійна програма	Професійна освіта (Цифрові технології)
шифр і назва галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
шифр і назва спеціальності	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
назва спеціалізації	015.39 Цифрові технології
мова викладання	Українська

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

*Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»*

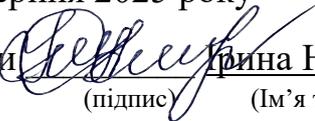
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Шевченко В. М., доктор педагогічних наук, професор
2. Столяренко О. Б., кандидат психологічних наук, доцент
3. Дивак Т. М., кандидат технічних наук, викладач
4. Шевчук О. В. кандидат педагогічних наук, викладач
5. Сидорук Л. М., доктор філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, викладач

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри



Ірина НАСМІНЧУК

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

29 серпня 2025 року

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Атестаційний екзамен – форма атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології проводиться відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут» та Закону України «Про вищу освіту».

1.2. Атестація – це встановлення фактичної відповідності рівня засвоєння здобувачами освіти освітньо-професійної та практичної підготовки, набутих компетентностей вимогам стандартів освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти.

1.3. Атестація здійснюється відкрито та публічно. Здобувачі освіти та інші особи присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відео фіксацію процесу атестації.

1.4. Атестація осіб, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології, здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК).

1.5. Атестацію осіб, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології, здійснює ЕК після завершення теоретичної та практичної підготовки.

1.6. Інститут на підставі рішення ЕК присуджує особі, яка успішно виконала ОПП «Професійна освіта (Цифрові технології)», освітній рівень – бакалавр та присвоює освітню кваліфікацію бакалавр з професійної освіти за спеціалізацією «Цифрові технології».

1.7. Перелік освітніх компонентів, що виносяться на атестаційний екзамен зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології, визначається програмою атестаційного екзамену:

№ з/п	Шифр освітнього компонента за ОПП	Назва освітнього компонента	Кількість кредитів ЄКТС
1.	ОК 23	Основи інклюзивної освіти	4
2.	ОК 31	Психологія професійної діяльності	4
3.	ОК 35	Професійна педагогіка	5
4.	ОК 36	Методика професійного навчання	5
5.	ОК 38	Проектування та розробка цифрового освітнього середовища	4

1.8. Атестаційний екзамен ставить за мету комплексну перевірку теоретичних та практичних навичок здобувачів з освітніх компонентів циклу професійної підготовки ОПП «Професійна освіта (Цифрові технології)» (2022).

1.9. Атестаційний екзамен зі спеціальності має підтвердити:

- рівень теоретичної та практичної підготовки, відповідність вимогам ОПП бакалавра спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології;
- вміння здобувачів оперувати знаннями, отриманими з комплексу дисциплін за фахом.

1.10. У процесі навчання за ОПП 2022 у здобувачів освіти були сформовані такі компетентності та досягнуті програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>К 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>К 08. Здатність працювати в команді.</p> <p>К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p> <p>К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.</p> <p>К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p> <p>К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в</p>

	<p>освітнє середовище.</p> <p>К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.</p> <p>К 18. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 19. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.</p> <p>К 21. Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.</p> <p>К 22. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.</p> <p>К 23. Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.</p> <p>К 24. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p> <p>К 25. Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 26. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 27. Здатність аналізувати соціальні процеси та освітнє середовище з позицій інклюзивності, враховувати потреби осіб з різним соціальним статусом й освітніми потребами, а також впроваджувати інклюзивні підходи та принципи соціальної справедливості у професійну діяльність.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p>ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.</p> <p>ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.</p> <p>ПР 06. Донести зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.</p> <p>ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.</p>

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР 16. Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПР 18. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 19. Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації).

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

	ПР 26. Знати основи інклюзивної освіти та соціальної справедливості на рівні, необхідному для врахування різноманітних потреб учасників освітнього процесу та вміти впроваджувати інклюзивні підходи у професійну діяльність.
--	---

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ

Організаційно-методичні рекомендації щодо проведення атестаційного екзамену

2.1. Атестаційний екзамен проводиться в усно-письмовій формі, що забезпечує високий рівень об'єктивності оцінювання, а також сприяє логічному мисленню, цілеспрямованості та зосередженості здобувачів на глибокому розумінні суті питань, обдумуванні варіантів вирішення та побудови відповіді.

2.2. Засобами оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок бакалавра спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізації 015.39 Цифрові технології, ступеня сформованості їх фахових компетентностей є теоретичні питання та ситуаційні практичні завдання з освітніх компонентів (п. 1.7. цієї програми).

Відповідно, атестаційний екзамен складається з двох етапів:

- **I етап** – перевірка знань здобувачів з освітніх компонентів, визначених п. 1.7. цієї програми, шляхом надання ними усних розширених відповідей на два теоретичних запитання;
- **II етап** – письмове (усне) розв'язання ситуаційного практичного завдання з одного із освітніх компонентів: Основи інклюзивної освіти, Психологія професійної діяльності, Професійна педагогіка, Методика професійного навчання, Проектування та розробка цифрового освітнього середовища, що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок.

2.3. Атестаційний екзамен проводиться на основі екзаменаційного білету, який передбачає перевірку теоретичних знань та практичних навичок з перелічених вищезазначених освітніх компонентів.

Структура білету атестаційного екзамену:

1 завдання. Запитання теоретичного характеру з освітніх компонентів, визначених п. 1.7. цієї програми;

2 завдання. Запитання теоретичного характеру з освітніх компонентів, визначених п.1.7. цієї програми;

3 завдання. Розв'язок (вирішення) ситуаційного практичного завдання з одного з освітніх компонентів, визначених п.1.7. цієї програми.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів на атестаційному екзамені

2.4. Навчальні досягнення здобувачів на атестаційному екзамені оцінюються за 100-бальною шкалою ECTS на основі рейтингових оцінок (за 100-бальною шкалою) за кожен компонент комплексного екзамену за нижче зазначеними критеріями.

Критерії оцінювання усних відповідей на запитання з освітніх компонентів

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS і передбачає визначення рівня теоретичних знань, логіки викладу матеріалу, правильності використання термінології та здатності здобувача робити узагальнення і висновки.

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач надає ґрунтовну, логічно структуровану та аргументовану відповідь; демонструє глибокі знання теоретичного матеріалу, вільно оперує науковою термінологією, використовує нормативно-правові та методичні документи, робить обґрунтовані узагальнення та висновки.
82-89	Відповідь загалом повна та правильна, здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, але допускає окремі незначні неточності у формулюванні понять або термінів.
75-81	Здобувач демонструє достатній рівень знань, однак відповідь містить окремі помилки, неточності або недостатньо аргументовані положення.
65-74	Відповідь частково правильна, знання фрагментарні; здобувач подає неповні або недостатньо обґрунтовані пояснення, допускає суттєві неточності.
60-64	Здобувач демонструє мінімально достатній рівень знань; відповідь поверхова, не повністю розкриває зміст питання.
35-59	Здобувач виявляє незадовільний рівень теоретичної підготовки; відповідь містить значні помилки або неправильні твердження.
1-34	Здобувач не розкрив суті питання або не зміг надати змістовної відповіді.

Критерії оцінювання ситуаційного практичного завдання

Ситуаційне завдання спрямоване на перевірку здатності здобувача застосовувати теоретичні знання у професійних педагогічних ситуаціях, аналізувати проблему, обґрунтовувати рішення та формулювати висновки.

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Завдання виконано повністю та правильно; здобувач демонструє глибокі знання теоретичних положень, правильно аналізує ситуацію, пропонує обґрунтоване рішення, робить чіткі висновки.

82-89	Завдання виконано правильно, але допущено окремі незначні неточності або частково недостатньо обґрунтовано рішення; висновки сформульовані.
75-81	Завдання виконано частково; здобувач загалом правильно аналізує ситуацію, але допускає помітні помилки або неточності, висновки сформульовані неповністю.
65-74	Завдання виконано частково; аналіз ситуації поверховий, допущено суттєві помилки; висновки відсутні або недостатньо обґрунтовані.
60-64	Здобувач демонструє мінімально достатній рівень знань; завдання виконано частково, рішення неповне.
35-59	Завдання виконано неправильно або здобувач не зміг запропонувати коректного способу вирішення ситуації.
1-34	Здобувач не зрозумів суті завдання та не зміг його виконати.

Шкала оцінювання з ОК у балах (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Диференційований залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано з оцінкою «відмінно»
82-89	B (дуже добре)	Добре	Зараховано з оцінкою «добре»
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Зараховано з оцінкою «задовільно»
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

2.5. Підсумкова оцінка атестаційного екзамену формується на підставі оцінок (оцінку виставляє кожен член екзаменаційної комісії, екзаменатор) за кожне із завдань екзамену за 100-бальною шкалою ECTS з урахуванням вагових коефіцієнтів та обраховується за формулою наступним чином (приклад для двох питань та одного практичного завдання):

Оцінка за питання № 1 × 30% + оцінка за питання № 2 × 30% + оцінка за питання № 3 (практична задача, ситуаційне завдання, тестові завдання) × 40 % = рейтингова оцінка за комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності.
Наприклад: $75 \times 30\% + 80 \times 30\% + 90 \times 40\% = 82$

2.6. У протоколі засідання екзаменаційної комісії кожному здобувачу виставляється підсумкова оцінка атестаційного екзамену за 100-бальною шкалою ECTS.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Інформаційний обсяг освітнього компонента «Основи інклюзивної освіти»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади інклюзивної освіти

Тема 1. Сучасна інклюзивна парадигма в українському соціокультурному контексті.

Законодавчо-нормативний базис. Еволюція підходів до інклюзії у світовій педагогіці. Категоризація дітей з ООП у світлі освітнього реформування. Законодавчі основи інклюзивної освіти в Україні: аналіз ключових документів. Інтелектуальні здатності та їх вплив на навчання та розвиток здобувачів з ООП. Права та обов'язки учасників освітнього процесу в інклюзивному середовищі. Освітні труднощі та підтримка дітей з ООП в процесі навчання та розвитку. Організаційно-структурні трансформації психолого-педагогічного супроводу: історичні витоки та вектор модернізації

Моделі інклюзивної освіти у країнах ЄС: порівняльний аналіз. Сучасна інклюзивна парадигма в українському соціокультурному контексті. Роль громади та місцевих органів влади у розвитку інклюзивного освітнього простору. Інклюзія як філософія сучасної освіти: цінності, принципи, виклики

Тема 2. Інструментальний кейс інклюзивної освіти.

Технологізаційні кластери інклюзивної освіти. Універсальний дизайн навчання (UDL) як інноваційна освітня технологія. Спіраль базових позицій: інклюзія, безбар'єрність, універсальний дизайн, розумне пристосування. Розумне пристосування як механізм забезпечення рівних можливостей. Алгоритми створення адаптацій в освітньому процесі. Алгоритм створення адаптацій для дітей з ООП у навчальному процесі. Функціонал оцінювання в педагогічній практиці. Система оцінювання освітніх результатів здобувачів з ООП

Моделювання диференційованого викладання. Ключі до академічного та соціального залучення: ефективна взаємодія здобувачів з ООП у процесі навчання. Психолого-педагогічні бар'єри інклюзивної практики та шляхи їх подолання в освітньому середовищі України. Практики диференційованого викладання у змішаних класах.

Змістовий модуль 2. Технології, інструменти та психолого-педагогічний супровід

Тема 3. Соціальна компонента інклюзивної освіти.

Соціальне інтегрування дітей з ООП. Поняття соціальної інтеграції та інклюзії: спільне і відмінне. Соціальна дієздатність: оцінювання. Соціальна

дієздатність: формування та розвиток. Методи розвитку соціальної компетентності у дітей з ООП. Взаємодія однолітків у процесі соціалізації дітей з особливими потребами.

Тема 4. Допоміжні засоби та технології у процесі навчання та супроводу дітей з ООП.

Програмно-апаратні комплекси. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з дітьми з порушеннями слуху. Сучасні інтерактивні засоби навчання та розвитку. Технічні засоби підтримки для здобувачів з порушеннями зору. Новітні технологічні комплекси та застосунки. Розвиток цифрових інструментів для дистанційного навчання дітей з ООП. Новітні технологічні комплекси та застосунки. Спеціальне обладнання для дітей з ООП

Тема 5. Ефективна педагогічна практика.

Інструментальна палітра вчителя. Принципи організації інклюзивного уроку. Практичне використання універсального дизайну у навчанні. Стратегія і тактика викладання. Педагогічні стратегії розвитку самостійності у дітей з ООП. Дієві підходи формування та розвитку базових наскрізних умінь і навичок. Використання ігрових технологій у формуванні навчальної мотивації дітей з ООП. Алгоритми вирішення навчальних завдань та соціальних проблем. Прийнятні моделі поведінки: комплексна стратегія. Медикаментозна допомога дітям з ООП в закладі освіти.

Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей з ООП.

Психолого-педагогічний супровід як міждисциплінарна технологія. Основи командної взаємодії між фахівцями інклюзивного простору. Надання ППС в закладі середньої освіти: функціональні обов'язки та основні напрями діяльності фахівців. Психологічна підтримка сімей дітей з ООП. Долучення батьків до процесу навчання та супроводу дітей з ООП. Підтримка ресурсного потенціалу батьків дітей з ООП під час війни та у післявоєнний період. Ризики та безпека дітей з ООП в он-лайн середовищі. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії для здобувача з ООП. Профілактика професійного вигорання педагогів, які працюють в інклюзивному середовищі. Міждисциплінарна команда підтримки в закладі освіти: функції, комунікація, взаємодія з ІРЦ. Безпека та цифрова грамотність дітей з ООП в онлайн-освіті. Роль сім'ї у процесі інклюзивного навчання: партнерство, ресурси, підтримка в умовах війни.

Інформаційний обсяг освітнього компонента «Психологія професійної діяльності»

Змістовий модуль 1. Психологічні та соціальні аспекти професійної діяльності

Тема 1. Становлення психології професій.

Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії психології професійної діяльності. Аналіз уявлень про працю в різні історичні періоди та їх вплив на сучасне професійне життя. Інституціоналізація професійної діяльності. Джерела зародження наукових знань про психологічні особливості трудової діяльності. Психотехніка та наукова організація праці. Методи досліджень у психології професійної діяльності. Професії: від минулого до сучасного.

Тема 2. Професійна соціалізація особистості.

Професійна соціалізація. Проблема вибору професій. Дослідження етапів професійного становлення та формування професійної ідентичності особистості (кейс-аналіз, самооцінка). Розвиток особистості в процесі професійного становлення. Кризи професійного становлення.

Тема 3. Індивідуально-типологічні особливості трудової діяльності.

Індивідуально-типологічні особливості особистості та їх вплив на трудову діяльність. Працездатність фахівця та її динаміка. Різновиди порушення працездатності та їх профілактика.

Тема 4. Мотивування персоналу.

Теоретичні засади мотивування персоналу в організації. Застосування основних теорій мотивації для аналізу навчальних і професійних ситуацій. Характеристика системи мотивування та стимулювання персоналу. Самомотивація та прийоми її стимулювання.

Тема 5. Сучасні засади командотворення.

Соціально-психологічні засади розуміння малої групи. Діагностика характеристик трудового колективу та аналіз міжособистісної взаємодії в групі. Команда: визначення, принципи взаємодії, рольова структура, етапи розвитку. Керівництво та управління командами.

Тема 6. Етичні та моральні аспекти трудових взаємовідносин.

Соціально-психологічний клімат: роль та значення у функціонуванні та розвитку трудового колективу. Конфлікти в організаціях: виникнення, причини, типи, профілактика, шляхи вирішення. Культура та етика ділового спілкування.

Тема 7. Соціально-психологічні засади керівництва.

Характеристика основних понять. Визначення стилів лідерства та їх проявів у професійній діяльності. Керівництво та лідерство: спільні та відмінні риси. Характеристика стилів управління. Особистість лідера: індивідуальна траєкторія розвитку.

Тема 8. Сучасні погляди на розвиток професійної кар'єри.

Термінологічне визначення поняття «кар'єра». Аналіз функціональних складових кар'єри та побудова індивідуальної кар'єрної траєкторії. Класифікація та типологія кар'єри. Кар'єрні орієнтації особистості та кар'єрна мотивація. Принципи управління і планування кар'єрної стратегії. Внутрішні чинники, що впливають на успішність кар'єри. Ризики кар'єрного просування. Індивідуальний план розвитку кар'єри. Теоретичні та прикладні аспекти

використання кар'єрного портфоліо у системі фахової підготовки студентів у ЗВО.

Змістовий модуль 2. Управління кар'єрою та організація трудової діяльності

Тема 9. Тайм-менеджмент як складова самоорганізації особистості.

Тайм-менеджмент як наука та мистецтво управління власним часом. Відпрацювання інструментів тайм-менеджменту для планування навчальної та професійної діяльності. Методики тайм-менеджменту. Хронофаги або поглиначі часу. Прокрастинація та способи її подолання.

Тема 10. Сучасні технології пошуку та підбору персоналу.

Ключові методи пошуку роботи. Розвиток і самооцінка ключових навичок для кар'єри та успішного працевлаштування. Пошук роботи за допомогою резюме. Види співбесід із роботодавцями та методики їх проведення. Підготовка та написання супровідного листаю. Порівняльний аналіз класичних і нестандартних методів підбору персоналу на прикладах практичних кейсів.

Тема 11. Правові засади професійної діяльності.

Право на працю як суб'єктивне право людини. Трудові правовідносини: поняття, ознаки, структура та підстави виникнення. Особливості прийняття працівника на роботу та його звільнення. Заохочення і дисциплінарні стягнення працівників. Розбір практичних ситуацій щодо захисту трудових прав у судовому порядку.

Інформаційний обсяг освітнього компонента «Професійна педагогіка»

Змістовий модуль 1. Вступ в педагогіку професійної освіти.

Загальні питання професійної педагогіки

Тема 1. Становлення, сутність і структура професійної освіти. Технології професійної освіти. Становлення професійної освіти в Україні і її сутність. Структура професійної освіти: історія. Середня професійна освіта. Основні технології професійної освіти. Державне управління системою професійної освіти. Основні принципи освітньої політики України, державні органи управління системою професійної освіти.

Тема 2. Система професійної освіти України. Професійна освіта в Україні: нормативно-правовий дискурс. Система стандартів професійної освіти в Україні. Державний стандарт професійної освіти. Національна рамкою кваліфікацій України та європейськими рамками кваліфікацій. Сучасна структура системи професійної освіти в Україні. Рівні та ступені професійної освіти в Україні. Інноваційні тенденції розвитку професійної освіти. Елементи професійної освіти. Моделі професійної освіти. Рівнево-видова класифікація професійної освіти. Державна політика у сфері професійної освіти: тенденції

розвитку та проблеми. Учасники педагогічного процесу у системі професійної освіти.

Тема 3. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки. Вступ у педагогіку професійної освіти. Професійна педагогіка як наука і навчальна дисципліна: предмет, завдання, функції. Становлення педагогіки професійної освіти. Етапи становлення, основні тенденції і дослідники. Основні засади професійної педагогіки у закладах професійної освіти. Основні категорії професійної педагогіки (професійна освіта, професійне виховання, професія, спеціальність, кваліфікація, кваліфікаційна характеристика). Зв'язок професійної педагогіки з іншими науками.

Тема 4. Історичні аспекти розвитку педагогічної науки в розрізі професійної освіти. Аналіз основних засад розвитку професійної педагогіки. Моделі професійної освіти: порівняльна характеристика вітчизняних та закордонних освітніх систем. Проєктування професійної моделі фахівця професійної освіти на основі компетентнісного підходу та педагогіки знань.

Тема 5. Методологія професійної педагогіки. Педагогічний процес та академічна доброчесність професійної освіти. Методологічні підходи до педагогічного процесу у професійній школі. Освітні парадигми. Освітнє середовище професійної школи. Академічна доброчесність у педагогічному процесі професійної освіти. Інноваційність та креативність у професійній педагогіці.

Тема 6. Педагогічна діяльність: структура, зміст, учасники педагогічного процесу в системі професійної освіти.

Структура і зміст педагогічної діяльності. Учасники педагогічного процесу в системі професійної освіти. Основні функції викладача закладу професійної освіти.

Тема 7. Педагог як суб'єкт професійної освіти. Педагогічні особливості особистості педагога. Структура особистості педагога. Професійна спрямованість. Професійна стійкість.

Тема 8. Педагогічний процес у закладі професійної освіти.

Педагогічний процес та його компоненти. Педагогічний процес та його етапи. Цілісність, принципи, закономірності педагогічного процесу у професійній освіті. Форми та методологія здійснення науково-дослідної діяльності у професійній школі. Формування та розвиток особистості здобувачів закладу професійної освіти.

Тема 9. Теоретико-методологічні основи функціонування професійної освіти в Україні. Підходи, що застосовуються у професійній підготовці фахівців. Поняття про метод педагогічного дослідження. Методологія педагогіки. Методологія дослідження: структура, зміст. Методи наукового дослідження. Основні вимоги до формування методології. Організація педагогічного дослідження.

Тема 10. Освітній процес у закладах професійної освіти.

Інформаційно-освітнє середовище професійних закладів освіти. Структура педагогічного процесу закладу професійної освіти. Види, стилі та концепції навчання. Педагогічний контроль та форми його проведення.

Змістовий модуль 2. Навчання, виховання і розвиток у системі професійної педагогіки

Тема 11. Теоретичні основи навчання у професійній освіті. Теорія навчання та освіти у системі професійної підготовки. Поняття процесу навчання та його структура. Функції процесу навчання. Основні категорії теорії навчання у професійній школі. Закони та закономірності процесу навчання. Принципи навчання у закладі професійної освіти. Системи організації навчання у професійній освіті.

Тема 12. Процес навчання у закладі професійної освіти. Методи навчання. Аналітична характеристика підходів та типів процесу навчання у закладі професійної освіти. Сутність методів, прийомів і засобів навчання. Методи навчання та їх класифікація. Методи навчання за джерелами знань. Методи навчання за логікою передачі і сприйняття навчальної інформації. Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності у процесі навчання. Проблема оптимального вибору методів навчання. Інтерактивні методи навчання. Професійно-ігрові технології навчання. Засоби навчання.

Тема 13. Організаційні форми навчання у професійній освіті.

Традиційні організаційні форми навчання у професійній освіті. Класифікація традиційних організаційних форм навчання у професійній освіті. Сучасні підходи до підготовки та проведення лекції як основної організаційної форми навчання у закладі освіти. Структура та види лекцій. Складання плану, визначення дидактичної та виховної мети лекції, складання рецензії на відкриту лекцію та лекцію, що відвідана у рамках взаємовідвідування. Структура, змістове та дидактичне забезпечення практичного і семінарського заняття. Етапи підготовки і проведення практичного і семінарського заняття. Лабораторне заняття: структура, зміст. Етапи підготовки і проведення. Інноваційні форми навчання в організуванні навчально-виховного процесу. Технології та форми веб-базованого навчання. Цифрова педагогіка.

Тема 14. Організація навчання у професійному закладі освіти в умовах інклюзивного середовища. Концептуальні аспекти інклюзивної професійної освіти. Організація діяльності професійно-технічного навчального закладу при створенні інклюзивного навчального середовища. Загальні принципи здійснення адаптацій та модифікацій навчально-виховного процесу у професійно-технічному навчальному закладі. Розроблення плану створення і розвитку у професійно-технічному навчальному закладі інклюзивного навчального середовища.

Тема 15. Діагностика результатів навчання у професійній освіті. Контроль навчальних досягнень у професійній школі. Мета, завдання, функції та принципи контролю навчальних досягнень у професійній школі. Види і методи контролю навчальних досягнень у професійній школі. Критерії оцінювання навчальних досягнень у професійній школі. Самоконтроль здобувачів. Розвиток креативних здібностей у здобувачів закладу професійної освіти.

Тема 16. Процес виховання у системі професійної освіти. Сутність, зміст, мета і завдання виховання у закладі професійної освіти. Рушійні сили виховання. Закономірності процесу виховання. Структура виховного процесу. Основні напрями виховання. Особливості виховного процесу. Самовиховання і перевиховання як форми розвитку особистості.

Тема 17. Методи і форми виховання. Поняття про методи виховання та їх класифікація. Характеристика основних груп методів виховання: методи формування свідомості особистості; методи організації діяльності і формування досвіду громадської (суспільної) поведінки; методи стимулювання діяльності і поведінки; методи контролю й аналізу ефективності виховання. Форми організації виховного процесу.

Тема 18. Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Поняття колективу, його суть, ознаки та структура. Основні функції та принципи діяльності колективу. Діалектика та перспективи розвитку колективу. Організування виховної роботи куратора академічної групи. Методи і форми виховної роботи. Функції і завдання куратора академічної групи. Планування й організація виховної роботи. Проведення виховних заходів у студентській групі.

Тема 19. Особливості професійної діяльності у системі професійної освіти. Професійно значимі якості педагога професійної освіти. Педагогічна культура і педагогічний етикет.

Професійна компетентність викладача професійної освіти. Сутність та компоненти педагогічної майстерності, формування вмінь бачити й аналізувати педагогічну ситуацію і педагогічну задачу, оволодіння логікою розв'язання педагогічної задачі, розвиток гуманістичного потенціалу.

Тема 20. Психолого-педагогічна взаємодія у професійному спілкуванні. Професійне педагогічне спілкування у закладі професійної освіти. Стили педагогічного спілкування у закладі професійної освіти. Культура педагогічного спілкування у закладі професійної освіти.

Тема 21. Розвиток педагога сучасної професійної освіти. Педагогічна майстерність педагогічного працівника професійної освіти. Професійний розвиток педагога. Компоненти професійно-особистісного розвитку педагога професійної освіти.

Інформаційний обсяг освітнього компонента
«Методика професійного навчання»
Змістовий модуль 1. Методика професійного навчання
як педагогічна наука

Тема 1. Професійна освіта. Професійна освіта: зміст поняття. Функції професійної освіти. Нормативно-правова база забезпечення функціонування професійної освіти в Україні. Глосарій з методики професійного навчання (спеціалізація цифрові технології). Причини виникнення професійної освіти. Основні етапи розвитку ЗП(ПТ)О. Сучасний стан розвитку професійної освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід. Актуальні проблеми методики професійного навчання (спеціалізація цифрові технології) на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 2. Система професійної освіти в Україні. Поняття професійної освіти. Професійно-технічна освіта. Професійно-педагогічна освіта. Принципи професійної освіти і професійного навчання (спеціалізація цифрові технології). Система вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Документи про вищу освіту (наукові ступені). Структура та завдання професійно-технічної освіти. Мета професійної (професійно-технічної) освіти. Визначення змісту, головної мети і завдань професійної (професійно-технічної) освіти.. Зміст поняття «кваліфікований робітник». Поняття «культурно-технічний рівень» робітника. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного закладу освіти.

Тема 3. Загальна характеристика педагогічної діяльності у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Суттєвість системного підходу та його використання до аналізу педагогічної діяльності. Педагогічна технологія як проєкт педагогічної системи, здійснений на практиці. Схеми керування педагогічною системою. Основи дидактичного проєктування навчальної діяльності. Системний підхід у навчанні та його реалізації під час аналізу педагогічної діяльності. Методика проєктування навчальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей. Методика діагностики та коригування стану навчального процесу. Умови навчання: види, процес і засоби визначення. Методика аналізу початкових вимог. Аналіз соціодемографічних характеристик. Аналіз базових знань і досвіду здобувачів освіти. Психологічна діагностика групи.

Тема 4. Методика професійного навчання. Методика професійного навчання як наука і навчальний предмет. Основні передумови виникнення дисципліни «Методика професійного навчання». Основні поняття. Зміст, структура та завдання освітнього компонента «Методика професійного навчання». Теоретичні засади технологічного підходу до організації

професійного навчання. Методика проєктування змісту навчальної дисципліни професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців. Державні стандарти професійної (професійно-технічної) освіти. Загальнопрофесійні та професійні компетентності кваліфікованих робітників. Діяльність педагога професійного навчання щодо проєктування змісту навчальної дисципліни у вигляді переліку тем та орієнтовного їх змісту на основі аналізу професійної компетентності, знань та вмінь, що забезпечують її формування.

Тема 5. Методи професійного навчання (спеціалізація «Цифрові технології»). Поняття методу, прийому навчання. Визначення методів навчання.

Класифікації методів навчання за різними ознаками. Словесні, наочні та практичні методи професійного навчання. Виконання лабораторно-практичних робіт на уроках професійного навчання. Комплексне застосування методів професійного навчання. Самостійне виконання здобувачем навчально-виробничих завдань. Проблемне навчання і розвиток технічного мислення на уроках професійного навчання. Вимоги до застосування методів навчання у процесі професійного навчання (спеціалізація цифрові технології). Система методів професійно-практичної підготовки. Методичні прийоми показу трудових дій. Інструктування, інструкційно-технологічні і технологічні картки. Навчальні алгоритми. Система вправ. Методика інструктування у різні періоди виробничого навчання. Методи активного та інтерактивного навчання. Форми і методи професійного навчання.

Тема 6. Методика аналізу та структурування змісту професійного навчання. Зміст професійно-технічної освіти. Державні стандарти професійно-технічної освіти. Державний перелік професій. Навчальний план, навчальна програма. Положення про професійно-технічний навчальний заклад. Методика структурування навчального матеріалу. Планування професійного навчання і нормування навчально-виробничих робіт.

Тема 7. Принципи професійного навчання. Системи професійного навчання. Загальні поняття про принципи навчання. Поняття принцип і правило у професійному навчанні. Принцип науковості і доступності професійного навчання. Принцип свідомості і творчої активності здобувачів при керівній ролі майстра професійного навчання. Принцип наочності навчання і розвитку теоретичного мислення. Принцип систематичності і послідовності. Принцип урахування індивідуальних особливостей здобувачів. Принцип зв'язку теорії з практикою, навчання професійного навчання. Предметна система. Операційна система. Операційно-предметна система. Операційно-поточкова система. Операційно-комплексна система. Система ЦПП. Проблемно-аналітична система. Процесуальна система. Технологічна система. Реалізація

дидактичних принципів у процесі професійного навчання (спеціалізація цифрові технології). Види і стилі навчання.

Змістовий модуль 2. Засоби та форми професійного навчання

Тема 8. Засоби професійного навчання. Сутність поняття «засоби навчання». Класифікація засобів навчання (спеціалізація цифрові технології). Друковані матеріали, навчальне обладнання, наочні посібники. Комплексне методичне забезпечення з навчання професії. Комп'ютер як засіб навчання. Комп'ютеризація освітнього процесу – один з основних шляхів реформування освіти в Україні. Педагогічні програмні засоби навчання як вид освітніх інформаційно-комунікаційних технологій та їх класифікація. Цифрові ресурси як засіб навчання. Ергономічні чинники безпеки комп'ютерного навчання.

Тема 9. Виробничий і трудовий процеси. Поняття про виробничий і трудовий процеси. Планування освітнього, виробничого та трудового процесів. Типи трудових процесів.

Організація та здійснення теоретичного навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Теоретичне навчання як важлива складова навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Форми теоретичного навчання. Діагностика якості професійного навчання. Організація навчальних майстерень. Організація і методика професійного навчання здобувачів у навчальних майстернях.

Тема 10. Форми професійного навчання. Форми організації навчальних занять (спеціалізація цифрові технології). Класифікація форм навчання та їхня характеристика. Урок як основна форма організації навчання у закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти. Вимоги до застосування форм навчання. Загальна характеристика уроку професійного навчання. Класифікація уроків професійного навчання. Структура уроків професійного навчання. Дидактична ділова гра на уроках професійного навчання. Вимоги до застосування форм навчання. Урок теоретичного навчання, вимоги до нього. Основні документи з організації теоретичного навчання. Урок теоретичного навчання як логічно закінчений, цілісний, обмежений певним часом етап учбово-виховного процесу. Вимоги до уроку у світлі сучасного змісту освіти та закономірностей процесу навчання. Розробка структури уроку теоретичного навчання. Підготовка викладача до уроку. Організація навчально-виробничого процесу у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Управління навчально-виховним процесом на уроці. Взаємозв'язок працездатності здобувачів з обсягом і змістом навчального матеріалу, методами і засобами навчання. Створення реальних передумов раціональної організації навчально-виховного процесу в професійно-технічних закладах. Забезпечення оптимального поєднання загальноосвітнього і професійно-технічного циклів. Контроль за знаннями, вміннями й навичками.

Тема 11. Лекційні, практичні і семінарські заняття у системі професійного навчання. Лекція як організаційна форма, вид і метод професійного навчання. Традиційні лекції та їх види. Нетрадиційні лекції та їх особливості. Активізація пізнавальної діяльності здобувачів освіти під час лекційних занять. Методика підготовки та організації лекційних занять. Семінар як вид заняття у системі професійного навчання. Основні завдання семінарських занять. Функції семінарських занять. Методика підготовки та організації семінарських занять. Лабораторні заняття у системі професійного навчання. Типи лабораторних занять. Методика підготовки та організації лабораторних занять. Форми організації навчальної діяльності здобувачів. Методи теоретичного навчання. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів із професійно-теоретичної підготовки. Види та методи контролю знань, умінь і навичок здобувачів. Тестовий контроль знань і умінь здобувачів.

Тема 12. Інноваційні технології професійного навчання. Технологія проблемного навчання. Технологія ситуативного моделювання. Технологія ділової гри. Технологія розвивального навчання. Кейс-технологія. Технологія колективного та групового способу навчання. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія програмованого навчання. Проєктна технологія. Технологія мотивації успіхом. Технологія знаково-контекстного навчання. Технології особистісно орієнтованого навчання. Технології дистанційного навчання. Технології інтерактивного навчання. Тренінги (індивідуальні та групові). Технологія дидактично-керованої самостійної роботи здобувачів. Технологія навчання у співробітництві «навчаємося разом». Технологія проблемного навчання. Переваги та недоліки традиційної та інтерактивної технологій навчання. Традиційні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Структура інтерактивного уроку. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу переваг та недоліків традиційної та інтерактивної технологій навчання на основі різноманітних джерел інформації,

Тема 13. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Дистанційне навчання як цілеспрямований організований процес активної опосередкованої спільної діяльності викладача і здобувача освіти. Теоретичні аспекти дистанційного навчання. Нормативно-правове забезпечення дистанційного навчання. Засоби дистанційного навчання. Інструментарій дистанційного навчання. Доступ до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних/лабораторних та самостійних робіт; додаткові матеріали (книги, довідники, посібники, методичні розробки) та засобів для

спілкування і тестування; засоби для групової роботи (Вікі, форум, чат, семінар, вебінар) у середовищі Moodle.

Тема 14. Планування та підготовка до занять професійно-теоретичної підготовки. Поняття «педагогічна технологія», «методика навчання», «технологія навчання» тощо. Специфіка загальнотехнічних і спеціальних предметів, ряд провідних компонентів, що є загальними при підготовці кваліфікованих робітників будь-якої професії. Міжпредметні зв'язки. Методика розробки навчально-методичної документації з планування. Поурочне планування. Типова схема методичної розробки за темою програми загальнотехнічної або спеціальної дисципліни. План занять із професійно-теоретичної підготовки. Орієнтовна схема плану уроку теоретичного навчання. Аналіз занять з професійно-теоретичної підготовки. Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання. Методика розробки поурочно-тематичного плану. Планування освітньої діяльності. Навчально-плануюча документація педагога професійного навчання та майстра виробничого навчання. Поурочно-тематичний план. Діяльність педагога професійного навчання щодо проєктування поурочно-тематичного плану навчальної дисципліни.

Тема 15. Системи професійно-практичної підготовки. Суть професійно-практичної підготовки. Взаємозв'язок етапів і систем професійно-практичної підготовки. Особливості, зміст і логіка процесу професійно-практичної підготовки. Формування професійних умінь і навичок. Особливості професійно-практичної підготовки. Поняття професійної майстерності. Процес виробничого навчання. Форми організації професійно-практичної підготовки.

Організація і методика навчання здобувачів в умовах виробництва. Проведення виробничої практики.

Тема 16. Діагностика і контроль у системі професійного навчання. Поняття про діагностику і контроль навчання. Форми і функції перевірки і контролю знань. Методи і форми контролю. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з професійно-теоретичної підготовки. Визначення рівня знань, вмінь і навичок здобувачів освіти. Система контролю професійно-технічної освіти. Система контролю у закладах професійної освіти. Призначення і функції контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.

Тема 17. Організація професійного навчання за принципом «майстер при майстерні». Планування роботи майстра виробничого навчання. Навчальні майстерні. Організація робочих місць здобувачів. Функції обов'язки та права «майстра при майстерні» та «майстра, закріпленого за групою». Структура їх робочого часу. Види планування. Перелік навчально-виробничих робіт з професії. План виробничого навчання групи. Положення про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічному навчальному закладі. Наукова організація праці майстра виробничого навчання.

Майстер професійного навчання, його підготовка до знань. Облік професійного навчання і звіт майстра. Методична робота майстра.

Тема 18. Взаємозв'язок виробничого і теоретичного навчання. Об'єктивні передумови здійснення взаємозв'язку виробничого і теоретичного навчання. Планування спільної роботи викладача виробничого навчання і викладача спецтехнології. Прийоми здійснення взаємозв'язку теоретичного і виробничого навчання. Реалізація міжпредметних зв'язків під час виробничого навчання. Організація та здійснення виробничого навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Особливості процесу виробничого навчання. Основний зміст процесу виробничого навчання. Основна мета процесу виробничого навчання. Сучасні підходи до систем виробничого навчання. Методика та організація виробничого навчання.

Тема 19. Виховна діяльність у системі професійного навчання. Виховні завдання викладача. Особливості виховної роботи в навчальній групі. Форми організації виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах. Планування виховної роботи в навчальній групі. Робота викладача з екологічного, економічного та правового виховання майбутніх працівників. Педагогічна взаємодія викладача і класного керівника. Виховна робота у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Соціальні вимоги до якості підготовки фахівця. Здійснення виховної роботи в позаурочний час. Зв'язок організації позаурочної роботи у закладі професійної (професійно-технічної) освіти з обов'язковими навчальними заняттями. Вимоги до у закладі професійної (професійно-технічної) освіти на формування особистості. Нормативно-правові акти, що регулюють виховну діяльність професійно-технічної освіти. Керівництво й організатори виховного процесу. Завдання виховної роботи у професійно-технічному навчальному закладі. Зміст і завдання виховної роботи. Методи та форми виховної роботи. План виховної роботи, вимоги. Облік виховної роботи навчальної групи.

Тема 20. Методична діяльність педагога у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Завдання, зміст, організаційна структура методичної діяльності у закладах професійної освіти. Традиційні та інноваційні форми і методи методичної діяльності. Інновації у методичній діяльності педагога професійної школи. Технологія «портфоліо» у педагогічній діяльності. Методологічні аспекти планування, організації та аналізу «відкритих» занять. Реформування методичної роботи у зв'язку з реформуванням професійно-технічної освіти. Головні завдання методичної роботи в навчальних закладах освіти. Основні напрями методичної роботи у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Методична (науково-методична) рада у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Форми методичної роботи. Спеціальна методична робота у системі підвищення фахової підготовки педагогічних

кадрів у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Атестація педагогічних працівників. Робота методичного кабінету.

Інформаційний обсяг освітнього компонента

«Проектування та розробка цифрового освітнього середовища»

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади проектування цифрового освітнього середовища

Тема 1. Цифрове освітнє середовище як система професійної освіти.

Поняття цифрового освітнього середовища (ЦОС) та його еволюція. ЦОС як відкрита педагогічна система у професійній освіті. Основні підходи до трактування ЦОС у педагогічній та науковій літературі. Роль ЦОС у реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів. Значення ЦОС для підготовки фахівців з цифрових технологій. Застосування нормативно-правових актів у проектуванні цифрового освітнього середовища закладу освіти. Цифрове освітнє середовище як чинник підвищення якості професійної освіти. Визначення сильних і слабких сторін функціонування ЦОС. Академічна доброчесність у цифровому середовищі.

Тема 2. Структура та компоненти цифрового освітнього середовища.

Основні компоненти ЦОС. Взаємозв'язок компонентів у єдиній системі. Роль користувачів у функціонуванні ЦОС. Проектування структури цифрового освітнього середовища закладу професійної освіти. Аналіз компонентів ЦОС за функціональним призначенням. Дослідження функціональних можливостей окремих компонентів ЦОС (LMS, хмарні сервіси). Аналіз цифрового освітнього середовища закладу освіти. Розроблення інфографіки «Компоненти цифрового освітнього середовища закладу освіти за функціональним призначенням».

Тема 3. Вимоги до цифрового освітнього середовища: доступність, безпека, інклюзивність. Поняття доступності та інклюзивності в цифровій освіті. Інформаційна та кібербезпека в ЦОС. Нормативні вимоги до доступності, безпеки та інклюзивності цифрового освітнього середовища. Цифрова доступність дизайну. Оцінювання доступності та інклюзивності компонент цифрового освітнього середовища. Оцінювання ризиків інформаційної безпеки ЦОС. Налаштування параметрів безпеки та доступу в LMS. Забезпечення доступності та інклюзивності навчальних матеріалів у цифровому освітньому середовищі.

Тема 4. Методи та підходи до проектування цифрового освітнього середовища. Підходи до проектування ЦОС. Методи аналізу потреб користувачів. Етапи проектування цифрового освітнього середовища. Визначення вимог до ЦОС з урахуванням потреб здобувачів освіти. Моделювання процесу проектування цифрового освітнього середовища за етапами. Створення прототипу структури ЦОС (схема, макет). Використання

цифрових інструментів для проектування. Аналіз сучасних кейсів цифрових освітніх середовищ.

Змістовий модуль 2. Реалізація та впровадження цифрового освітнього середовища

Тема 5. Архітектура цифрового освітнього середовища. Поняття архітектури ЦОС. Клієнт-серверна та хмарна архітектури. Принципи масштабованості та інтеграції. Вплив архітектурних рішень на ефективність навчання. Аналіз архітектури існуючих цифрових освітніх середовищ. Вибір оптимальної архітектури для конкретного закладу освіти. Підготовка схеми архітектури ЦОС.

Тема 6. Розробка та налаштування цифрової інфраструктури і сервісів освітнього середовища. Поняття цифрової інфраструктури ЦОС, основні сервіси та інструменти. Інтеграція сервісів у навчальний процес. Добір цифрових сервісів для реалізації освітніх завдань. Планування цифрової інфраструктури закладу освіти. Налаштування освітніх сервісів (LMS, хмарні сховища). Організація доступу користувачів. Розробка електронних навчальних матеріалів для e-learning як сервісу цифрового освітнього середовища. Аналіз можливостей сучасних цифрових сервісів. Розробка електронних тестів для e-learning у середовищі Moodle.

Тема 7. Розробка та інтеграція цифрових платформ і сервісів у єдине середовище. Принципи інтеграції цифрових платформ. API, SSO та інші технології інтеграції. Проблеми сумісності та їх вирішення. Проектування інтегрованого цифрового освітнього середовища. Аналіз кейсів інтеграції платформ. Інтеграція LMS з іншими сервісами. Налаштування єдиного входу користувачів.

Тема 8. Тестування та оцінювання функціонування цифрового освітнього середовища. Види тестування цифрового освітнього середовища. Критерії оцінювання ефективності ЦОС. Збір і аналіз зворотного зв'язку. Розробка критеріїв оцінювання ЦОС. Аналіз результатів тестування. Тестування функціональності освітнього середовища. Аналіз журналів активності користувачів. Підготовка звіту з оцінювання ЦОС. Самооцінювання цифрового освітнього середовища.

Тема 9. Супровід і розвиток цифрового освітнього середовища. Поняття супроводу та розвитку ЦОС. Оновлення, масштабування та підтримка користувачів. Професійний розвиток педагогів у ЦОС. Розробка плану розвитку цифрового освітнього середовища. Аналіз потреб користувачів для вдосконалення ЦОС. Оновлення та модернізація компонентів ЦОС. Аналіз статистики використання середовища. Підготовка пропозицій щодо розвитку ЦОС. Аналіз сучасних тенденцій цифрової освіти.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Перелік питань з освітнього компонента

«Основи інклюзивної освіти»

1. Сучасна інклюзивна парадигма освіти.
2. Ключові цінності інклюзії як філософії сучасної освіти.
3. Відмінності між інклюзією та інтеграцією в освіті.
4. Виклики впровадження інклюзії в українському соціокультурному контексті.
5. Міжнародні документи, що вплинули на розвиток інклюзивної освіти.
6. Етапи еволюції підходів до інклюзії у світовій педагогіці.
7. Принципи прав людини у сучасних підходах до інклюзивної освіти.
8. Законодавчо-нормативна база організації інклюзивного навчання.
9. Ключові нормативні документи України у сфері інклюзивної освіти.
10. Права здобувачів з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі.
11. Обов'язки закладу освіти щодо створення інклюзивного середовища.
12. Професійні обов'язки та відповідальність педагога у роботі із здобувачами з ООП.
13. Роль батьків або законних представників у процесі інклюзивного навчання.
14. Права та обов'язки асистента вчителя в інклюзивному класі.
15. Освітні труднощі та їх виявлення у дітей з ООП.
16. Види підтримки здобувачів з ООП у навчанні та розвитку.
17. Категоризація дітей з ООП у контексті освітнього реформування.
18. Переваги та ризики категоризації у практиці інклюзивної освіти.
19. Вплив інтелектуальних здібностей на навчання і розвиток здобувачів з ООП.
20. Відмінності між інтелектуальними здібностями та навчальними досягненнями.
21. Педагогічні підходи до формування високих очікувань щодо здобувачів з ООП.
22. Психолого-педагогічний супровід у системі інклюзивної освіти.
23. Історичні витоки системи психолого-педагогічного супроводу.
24. Організаційні трансформації системи психолого-педагогічного супроводу в Україні.
25. Моделі інклюзивної освіти у країнах ЄС.
26. Критерії порівняння моделей інклюзивної освіти.
27. Спільні елементи європейських моделей інклюзії.

28. Особливості української моделі інклюзивної освіти.
29. Роль громади у розвитку інклюзивного освітнього простору.
30. Роль місцевих органів влади у забезпеченні інклюзивної освіти.
31. Взаємодія «школа – громада – влада» у підтримці інклюзії.
32. Безбар'єрність у системі освіти та її складові.
33. Технологізаційні кластери інклюзивної освіти.
34. Інструментальний кейс інклюзивної освіти.
35. Універсальний дизайн навчання (UDL) та його принципи.
36. Відмінності універсального дизайну навчання від індивідуальних адаптацій.
37. Взаємозв'язок інклюзії, безбар'єрності, універсального дизайну та розумного пристосування.
38. Концепція «спіралі базових позицій» інклюзивної освіти.
39. Розумне пристосування в освітньому процесі.
40. Приклади розумного пристосування на уроках інформатики.
41. Межі застосування розумного пристосування.
42. Алгоритм створення адаптацій в освітньому процесі.
43. Відмінності між адаптаціями та модифікаціями навчальної програми.
44. Дані для обґрунтування адаптацій для здобувачів з ООП.
45. Узгодження адаптацій з цілями навчання та очікуваними результатами.
46. Підходи до оцінювання навчальних результатів здобувачів з ООП.
47. Функції оцінювання в інклюзивному освітньому процесі.
48. Справедливість оцінювання при різних рівнях підтримки здобувачів.
49. Система оцінювання результатів навчання здобувачів з ООП.
50. Елементи індивідуальної системи оцінювання.
51. Диференційоване викладання у змішаному класі.
52. Диференціація змісту, процесу, продукту та навчального середовища.
53. Типові помилки педагогів під час диференціації навчання.
54. Моделювання диференційованого викладання на уроці інформатики.
55. Чинники академічного залучення здобувачів з ООП.
56. Чинники соціального залучення здобувачів з ООП.
57. Взаємодія здобувачів з ООП з однолітками під час групової роботи.
58. Психолого-педагогічні бар'єри інклюзії в Україні.
59. Стратегії подолання бар'єрів інклюзивної практики.
60. Формування позитивного інклюзивного клімату у класі.
61. Соціальне інтегрування дітей з ООП та його рівні.
62. Спільні та відмінні риси соціальної інтеграції та інклюзії.
63. Соціальна дієздатність у педагогічному супроводі.
64. Індикатори оцінювання соціальної дієздатності.
65. Методи розвитку соціальної дієздатності у дітей з ООП.
66. Підходи до формування соціальної компетентності у дітей з ООП.

67. Навчальні ситуації для розвитку соціальних навичок у школі.
68. Взаємодія однолітків у процесі соціалізації дітей з ООП.
69. Ризики у взаємодії однолітків та їх мінімізація.
70. Програмно-апаратні комплекси підтримки навчання дітей з ООП.
71. Можливості ІКТ для здобувачів з порушеннями слуху.
72. Принципи добору цифрових інструментів для здобувачів з порушеннями слуху.
73. Інтерактивні засоби навчання для підтримки розвитку здобувачів з ООП.
74. Технічні засоби підтримки для здобувачів з порушеннями зору.
75. Доступність цифрових навчальних матеріалів для здобувачів з порушеннями зору.
76. Новітні технологічні комплекси та застосунки підтримки навчання дітей з ООП.
77. Критерії добору застосунків для дистанційного навчання дітей з ООП.
78. Переваги та ризики дистанційного навчання для дітей з ООП.
79. Цифрові інструменти підтримки комунікації під час дистанційного навчання.
80. Спеціальне обладнання для дітей з різними типами ООП.
81. Інструментальна палітра вчителя для інклюзивного уроку інформатики.
82. Принципи організації інклюзивного уроку.
83. Практичне застосування принципів UDL у плануванні уроку інформатики.
84. Поєднання стратегії і тактики викладання в інклюзивному класі.
85. Педагогічні стратегії розвитку самостійності у дітей з ООП.
86. Формування наскрізних умінь і навичок у здобувачів з ООП.
87. Ігрові технології для підвищення мотивації навчання дітей з ООП.
88. Критерії вибору ігрових технологій в інклюзивному середовищі.
89. Навчання алгоритмам розв'язання навчальних завдань з урахуванням освітніх труднощів.
90. Навчання алгоритмам розв'язання соціальних проблем у класі з інклюзією.
91. Прийнятні моделі поведінки в інклюзивному класі.
92. Комплексна стратегія підтримки поведінки в інклюзивному середовищі.
93. Етичні та організаційні обмеження медикаментозної допомоги дітям з ООП у закладі освіти.
94. Психолого-педагогічний супровід як міждисциплінарна технологія.
95. Принципи командної взаємодії у психолого-педагогічному супроводі.
96. Функціональні обов'язки фахівців психолого-педагогічного супроводу.
97. Напрями діяльності практичного психолога та соціального педагога в інклюзивному середовищі.
98. Форми психологічної підтримки сімей дітей з ООП.

- 99.Партнерство з батьками у процесі навчання та супроводу дітей з ООП.
100. Ризики та правила безпеки для дітей з ООП в онлайн-середовищі та розвиток цифрової грамотності.

Перелік питань з освітнього компонента

«Психологія професійної діяльності»

1. Предмет психології професійної діяльності та його місце в системі психологічних наук.
2. Об'єкт психології професійної діяльності.
3. Основні завдання психології професійної діяльності на сучасному етапі.
4. Базові категорії психології професійної діяльності.
5. Історичні уявлення про працю та їх еволюція.
6. Вплив історичних уявлень про працю на сучасне професійне життя.
7. Інституціоналізація професійної діяльності.
8. Джерела формування наукових знань про психологічні особливості трудової діяльності.
9. Психотехніка та її значення для розвитку психології праці.
- 10.Роль наукової організації праці у становленні психології професійної діяльності.
- 11.Методи дослідження в психології професійної діяльності.
- 12.Переваги та обмеження спостереження як методу дослідження професійної діяльності.
- 13.Особливості використання опитування та анкетування у дослідженні професійної поведінки.
- 14.Застосування тестування у вивченні психологічних особливостей фахівця.
- 15.Значення кейс-аналізу в психології професійної діяльності.
- 16.Трансформація змісту професій у процесі суспільного розвитку.
- 17.Професійна соціалізація особистості.
- 18.Етапи професійної соціалізації.
- 19.Чинники вибору професії.
- 20.Психологічні помилки під час вибору професії.
- 21.Професійне становлення особистості.
- 22.Етапи професійного становлення особистості.
- 23.Професійна ідентичність особистості.
- 24.Ознаки сформованої професійної ідентичності.
- 25.Методи дослідження професійної ідентичності здобувачів освіти.
- 26.Вплив самооцінки на професійне становлення особистості.
- 27.Кризи професійного становлення особистості.
- 28.Причини та наслідки криз професійного становлення.
- 29.Психологічні способи подолання криз професійного становлення.

- 30.Зв'язок розвитку особистості з професійною діяльністю.
- 31.Індивідуально-типологічні особливості особистості.
- 32.Вплив темпераменту на стиль трудової діяльності.
- 33.Вплив характеру на ефективність професійної діяльності.
- 34.Вплив здібностей і професійно важливих якостей на результати праці.
- 35.Роль індивідуального стилю діяльності у професійній успішності.
- 36.Працездатність фахівця.
- 37.Фази динаміки працездатності протягом робочого дня.
- 38.Чинники зниження працездатності працівника.
- 39.Різновиди порушень працездатності.
- 40.Психологічні та організаційні засоби профілактики порушень працездатності.
- 41.Мотивація праці та мотивування персоналу.
- 42.Теоретичні підходи до розуміння мотивації працівників.
- 43.Практичне значення змістових теорій мотивації.
- 44.Практичне значення процесуальних теорій мотивації.
- 45.Застосування теорій мотивації для аналізу навчальної ситуації.
- 46.Застосування теорій мотивації для аналізу професійної ситуації в організації.
- 47.Відмінності між мотивуванням і стимулюванням персоналу.
- 48.Система мотивування та стимулювання персоналу.
- 49.Нематеріальні стимули у сучасних організаціях.
- 50.Самотивація та її значення для професійної діяльності.
- 51.Прийоми розвитку та підтримки самотивації у навчанні й професійній діяльності.
- 52.Мала група в соціально-психологічному розумінні.
- 53.Ознаки та функції трудового колективу.
- 54.Методи діагностики характеристик трудового колективу.
- 55.Аналіз міжособистісної взаємодії в групі.
- 56.Команда та її відмінності від робочої групи.
- 57.Принципи ефективної взаємодії в команді.
- 58.Рольова структура команди.
- 59.Етапи розвитку команди та їх психологічні особливості.
- 60.Типові труднощі на різних етапах розвитку команди.
- 61.Керівництво командами в сучасних умовах.
- 62.Психологічні умови підвищення ефективності командної роботи.
- 63.Соціально-психологічний клімат колективу.
- 64.Роль соціально-психологічного клімату у функціонуванні трудового колективу.
- 65.Чинники формування позитивного соціально-психологічного клімату.
- 66.Конфлікти в організації та причини їх виникнення.

67. Типи конфліктів у професійному середовищі.
68. Методи профілактики конфліктів у трудовому колективі.
69. Стратегії поведінки в конфлікті.
70. Шляхи конструктивного вирішення організаційних конфліктів.
71. Культура ділового спілкування.
72. Етичні принципи професійної взаємодії.
73. Моральні норми трудових взаємовідносин у колективі.
74. Етичні проблеми професійної діяльності педагога та фахівця цифрової сфери.
75. Керівництво і лідерство у соціально-психологічному аспекті.
76. Спільні та відмінні риси керівництва і лідерства.
77. Стили лідерства та їх прояви в професійній діяльності.
78. Стили управління в організаціях та їх вплив на колектив.
79. Вибір стилю керівництва залежно від ситуації та рівня зрілості команди.
80. Психологічні якості ефективного лідера.
81. Індивідуальна траєкторія розвитку особистості лідера.
82. Поняття кар'єри та підходи до її визначення.
83. Функціональні складові кар'єри.
84. Класифікації та типології кар'єри.
85. Кар'єрні орієнтації особистості та їх вплив на професійний вибір.
86. Кар'єрна мотивація та її компоненти.
87. Принципи управління та планування кар'єрної стратегії.
88. Внутрішні чинники успішності професійної кар'єри.
89. Ризики кар'єрного просування.
90. Індивідуальний план розвитку кар'єри та його складові.
91. Кар'єрне портфоліо у системі фахової підготовки студентів закладів вищої освіти.
92. Тайм-менеджмент як складова самоорганізації особистості.
93. Інструменти тайм-менеджменту в навчальній і професійній діяльності.
94. Хронофаги та їх виявлення у власній діяльності.
95. Прокрастинація: психологічні причини та способи подолання.
96. Методи пошуку роботи та працевлаштування.
97. Вимоги до сучасного резюме та супровідного листа.
98. Види співбесід із роботодавцем та психологічна підготовка до них.
99. Право на працю та психологічні аспекти реалізації трудових прав працівника.
100. Особливості прийняття на роботу, звільнення, заохочення, дисциплінарної відповідальності та захисту трудових прав працівника.

**Перелік питань з освітнього компонента
«Професійна педагогіка»**

1. Професійна педагогіка як наука і навчальний предмет. Зв'язок з іншими науками і дисциплінами.
2. Мета і завдання освітнього компонента «Професійна педагогіка».
3. Об'єкт, предмет і функції професійної педагогіки.
4. Основні категорії професійної педагогіки (професійна освіта, професійне виховання, професія, спеціальність, кваліфікація, кваліфікаційна характеристика тощо).
5. Зміни у професійно-кваліфікаційній структурі робітничих кадрів. Поняття про робітника широкого профілю та робітника високої кваліфікації.
6. Системний підхід до формування основ професійної освіти.
7. Загальна характеристика процесу професійного навчання.
8. Психологічні основи професійного становлення.
9. Актуальні проблеми системи професійно-технічної освіти в Україні.
10. Основні напрямки реформування професійно-технічної освіти в Україні.
11. Система професійної освіти України у відповідності до Закону України «Про освіту».
12. Структура професійно-технічної освіти.
13. Порівняльна характеристика нових типів навчальних закладів професійно-технічної освіти: ТТУ, ВПУ, професійний ліцей.
14. Розвиток професійно-технічної освіти в розвинених країнах Західної Європи.
15. Сутність і структура навчально-виробничого процесу в професійних навчальних закладах.
16. Принципи професійного навчання.
17. Організація навчальної діяльності здобувачів.
18. Критерії ефективності професійного навчання.
19. Закон України «Про професійно-технічну освіту».
20. Зміст освіти в професійно-технічному навчальному закладі.
21. Державні стандарти професійної освіти.
22. Система професійної освіти в Україні: соціально-історичні характеристики розвитку системи професійної освіти в Україні.
23. Забезпечення державних гарантій доступності та безоплатності професійної освіти різних рівнів – у межах, встановлених законом; адресна соціальна підтримка здобувачів з малозабезпечених сімей, з числа інвалідів, сиріт та тих, які залишилися без опіки батьків.
24. Забезпечення якості професійної освіти, що відповідає потребам країни та світовим стандартам.

25. Підвищення соціального статусу, професійного рівня педагогічних працівників та посилення їхньої державної підтримки.
26. Поняття про методологію педагогічного дослідження.
27. Педагогічне дослідження і його рівні.
28. Логіка педагогічного дослідження.
29. Теоретичні методи професійного педагогічного дослідження.
30. Характеристика емпіричних методів професійного педагогічного дослідження.
31. Професійна педагогіка як галузь педагогічної науки.
32. Сутність, мета і структура професійної освіти.
33. Поняттєво-категорійний апарат професійної педагогіки.
34. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні професійної освіти.
35. Тенденції розвитку професійної освіти.
36. Євроінтеграція системи професійної освіти.
37. Національна рамка кваліфікацій професійної освіти.
38. Педагогічна діяльність у професійній освіті: структура і зміст.
39. Учасники педагогічного процесу в системі професійної освіти.
40. Сутність і специфіка діяльності педагога у закладі професійної освіти.
41. Функції та основні напрями діяльності педагога професійної школи.
42. Психологічна структура педагогічної діяльності у професійній освіті.
43. Педагогічний професіоналізм викладача закладу професійної освіти.
44. Загальна педагогічна культура викладача закладу професійної освіти та шляхи її формування.
45. Сутність професійно-педагогічної комунікації та її мета.
46. Об'єкт і суб'єкти професійно-педагогічної комунікації.
47. Комунікативна готовність викладача професійної освіти і її компоненти.
48. Суть та рушійні сили освітнього процесу у професійній освіті.
49. Освітній процес як система професійної освіти та його цілісність.
50. Закономірності освітнього процесу професійної освіти.
51. Організація освітнього процесу у професійній освіті.
52. Суб'єкти освітнього процесу у професійній освіті.
53. Сутність, мета і завдання виховання у професійному закладі освіти.
54. Основні напрями виховання. Національне виховання у професійній освіті.
55. Зміст, форми та методи виховної роботи у професійній освіті.
56. Виховання в аудиторній та позааудиторній діяльності здобувачів професійної освіти.
57. Методи навчання у професійній педагогіці та їх класифікація.
58. Словесні методи навчання та їх характеристика.
59. Наочні методи навчання та їх характеристика.
60. Практичні методи навчання та їх характеристика.
61. Методи роботи з книгою.

62. Відео-методи та їх характеристика.
63. Форми організації навчання у професійній школі.
64. Лекція як форма організації навчання у професійній школі.
65. Типи лекцій.
66. Практичні заняття та їх типи.
67. Семінарські заняття та їх типи.
68. Лабораторні заняття та їх типи.
69. Інші форми організації навчання у професійній освіті.
70. Мета і завдання контролю навчання у професійній освіті.
71. Функції контролю.
72. Види й форми контролю якості освітнього процесу.
73. Рейтингова система контролю й оцінки знань здобувачів освіти.
74. Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.
75. Сутність процесу виховання, його завдання, етапи і управління ним.
76. Закономірності і принципи виховання.
77. Характеристика основних напрямів виховної роботи у професійній освіті.
78. Особливості інноваційних занять.
79. Мотивація пізнавальної діяльності здобувачів освіти.
80. Цілісність і принципи педагогічного процесу в професійній освіті.
81. Закономірності педагогічного процесу в професійній освіті.
82. Планування навчально-виховної роботи, види заходів навчально-виховної роботи в професійній освіті.
83. Управління в професійній освіті. Особливості контролю професійної підготовки здобувачів. Система методичної роботи з працівниками ПТНЗ.
84. Характеристика Концепції розвитку професійно-технічної (професійної) освіти в Україні.
85. Комунікативні процеси в педагогічній діяльності майстра професійної освіти. Навички спілкування у професійно-педагогічній праці.
86. Основні виховні завдання роботи із здобувачами, які перебувають у складних життєвих обставинах.
87. Шляхи формування професійно-педагогічної компетентності майстра-педагога. Визначення професійної компетенції. Міжнародне співробітництво в професійній освіті, інтеграція в світовий освітній простір.
88. Методи виробничого навчання. Вимоги до вибору найбільш ефективних методів навчання.
89. Особливості виховної роботи в умовах ПТНЗ.
90. Діагностика рівня виховання здобувачів.
91. Принципи і методи гуманістичного виховання здобувачів ПТНЗ.
92. Управління в професійній освіті. Особливості контролю.
93. Особливості дистанційного навчання. Використання сучасних технічних засобів збереження та доставки інформації. Дистанційне тестування як

додатковий засіб безперервного контролю знань студентів. Smart-середовище для навчання студентів.

94. Специфіка науково-педагогічного дослідження у професійній школі.

Перелік питань з освітнього компонента «Методика професійного навчання»

1. Етапи розвитку професійної (професійно-технічної освіти). Вимоги до підготовки здобувачів.

2. Суть процесу професійного навчання.

3. Принципи професійного навчання.

4. Функції процесу професійного навчання.

5. Поняття «педагогічна технологія», «методика навчання», «технологія навчання» тощо. Специфіка загальнотехнічних і спеціальних предметів, ряд провідних компонентів, що є загальними при підготовці кваліфікованих робітників будь-якої професії.

6. Організація та здійснення теоретичного навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Теоретичне навчання як важлива складова навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

7. Форми теоретичного навчання. Форми організації навчальних занять (спеціалізація цифрові технології). Класифікація форм навчання та їхня характеристика.

8. Основні документи з організації теоретичного навчання.

9. Методи теоретичного навчання.

10. Урок теоретичного навчання, вимоги до нього.

11. Урок як основна форма організації навчання у закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти. Вимоги до застосування форм навчання.

12. Загальна характеристика уроку професійного навчання. Класифікація уроків професійного навчання.

13. Структура уроків професійного навчання.

14. Дидактична ділова гра на уроках професійного навчання. Вимоги до застосування форм навчання.

15. Урок теоретичного навчання як логічно закінчений, цілісний, обмежений певним часом етап учбово-виховного процесу. Вимоги до уроку у світлі сучасного змісту освіти та закономірностей процесу навчання.

16. Розробка структури уроку теоретичного навчання. Підготовка викладача до уроку.

17. Лекція як організаційна форма, вид і метод професійного навчання.

18. Традиційні лекції та їх види.

19. Нетрадиційні лекції та їх особливості.

20. Активізація пізнавальної діяльності здобувачів освіти під час лекційних занять.
21. Методика підготовки та організації лекційних занять.
22. Семінар як вид заняття у системі професійного навчання. Основні завдання семінарських занять. Функції семінарських занять.
23. Методика підготовки та організації семінарських занять.
24. Лабораторні заняття у системі професійного навчання. Типи лабораторних занять.
25. Методика підготовки та організації лабораторних занять.
26. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів із професійно-теоретичної підготовки.
27. Види та методи контролю знань, умінь і навичок здобувачів. Тестовий контроль знань і умінь здобувачів.
28. Управління навчально-виховним процесом на уроці.
29. Взаємозв'язок працездатності здобувачів з обсягом і змістом навчального матеріалу, методами і засобами навчання.
30. Особливості використання словесних методів у процесі професійного навчання.
31. Організація методики формування в здобувачів навиків якісного виконання навчально-виробничих робіт.
32. Особливості використання наочних методів на уроках.
33. Технологія проблемного навчання.
34. Технологія ситуативного моделювання.
35. Технологія ділової гри.
36. Технологія розвивального навчання.
37. Кейс-технологія.
38. Технологія колективного та групового способу навчання.
39. Технологія розвитку критичного мислення.
40. Технологія програмованого навчання.
41. Проектна технологія.
42. Технологія мотивації успіхом.
43. Технологія знаково-контекстного навчання.
44. Технології особистісно орієнтованого навчання.
45. Технології дистанційного навчання.
46. Тренінги (індивідуальні та групові).
47. Технологія дидактично-керованої самостійної роботи здобувачів.
48. Технологія навчання у співробітництві «навчаємося разом».
49. Технологія проблемного навчання.
51. Переваги та недоліки традиційної та інтерактивної технологій навчання. Традиційні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти.

52. Інтерактивні технології навчання в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Поняття інтерактивного навчання. Принципи інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних технологій навчання. Форми інтерактивного навчання. Структура інтерактивного уроку.

53. Діяльність педагога професійного навчання щодо аналізу переваг та недоліків традиційної та інтерактивної технологій навчання на основі різноманітних джерел інформації.

54. Організація навчально-виробничого процесу у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

55. Створення реальних передумов раціональної організації навчально-виховного процесу в професійно-технічних закладах.

56. Забезпечення оптимального поєднання загальноосвітнього і професійно-технічного циклів.

57. Діагностика якості професійного навчання.

58. Контроль за теоретичними знаннями, вміннями й навичками здобувачів.

59. Організація навчальних майстерень. Організація і методика професійного навчання здобувачів в навчальних майстернях.

60. Вимоги до підбору робочих місць і навчально-виробничих робіт при навчанні здобувачів в умовах виробництва.

61. Організаційно-методична підготовка до уроку професійного навчання.

62. Керівництво майстра групою при навчанні здобувачів у складі бригад в умовах виробництва.

63. Мета професійного навчання на різних етапах виробничого навчання.

64. Керівництво майстра групою при навчанні здобувачів в бригаді кваліфікованих робітників.

65. Структура і зміст професійного навчання при операційно-комплексній системі.

66. Детальна програма виробничої практики, визначення її змісту, організація роботи.

67. Основні етапи формування професійних навиків, види навиків, їх взаємодія.

68. Самостійна методична робота майстра професійного навчання.

69. Організація проведення перевірочних кваліфікаційних робіт з професійного навчання і випускних кваліфікаційних робіт.

70. Система методичної роботи в закладі професійної освіти.

71. Форми організації навчання на виробництві. Їх використання в процесі професійного навчання.

72. Діяльність майстра професійного навчання по відношенню до невстигаючих здобувачів.

73. Планування освітнього, виробничого та трудового процесів. Типи трудових процесів.
74. Дистанційне навчання як цілеспрямований організований процес активної опосередкованої спільної діяльності викладача і здобувача освіти.
75. Теоретичні аспекти дистанційного навчання.
76. Нормативно-правове забезпечення дистанційного навчання.
77. Специфічні риси організації дистанційного навчання у професійних (професійно-технічних) навчальних закладах.
78. Проектування освітньої діяльності в дистанційному навчанні.
79. Методи забезпечення дистанційного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.
80. Методика створення дистанційних курсів для навчання здобувачів.
81. Навчально-методичне забезпечення з планування та обліку професійного навчання здобувачів.
82. Засоби дистанційного навчання.
83. Інструментарій дистанційного навчання. Доступ до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних/лабораторних та самостійних робіт; додаткові матеріали (книги, довідники, посібники, методичні розробки) та засобів для спілкування і тестування; засоби для групової роботи (Вікі, форум, чат, семінар, вебінар) у середовищі Moodle.
84. Міжпредметні зв'язки.
85. Методика розробки навчально-методичної документації з планування. Поурочне планування. Типова схема методичної розробки за темою програми загальнотехнічної або спеціальної дисципліни.
86. План занять із професійно-теоретичної підготовки. Орієнтовна схема плану уроку теоретичного навчання.
87. Аналіз занять з професійно-теоретичної підготовки. Загальна методика аналізу уроку теоретичного навчання.
88. Методика розробки поурочно-тематичного плану. Планування освітньої діяльності.
89. Навчально-плануюча документація педагога професійного навчання та майстра виробничого навчання. Поурочно-тематичний план. Діяльність педагога професійного навчання щодо проектування поурочно-тематичного плану освітньої компоненти.
90. Суть професійно-практичної підготовки. Взаємозв'язок етапів і систем професійно-практичної підготовки.
91. Особливості, зміст і логіка процесу професійно-практичної підготовки. Формування професійних умінь і навичок. Особливості професійно-практичної підготовки.
92. Поняття професійної майстерності.

93. Поняття про діагностику і контроль навчання. Форми і функції перевірки і контролю знань. Методи і форми контролю.

94. Особливості оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з професійно-теоретичної підготовки. Визначення рівня знань, вмінь і навичок здобувачів освіти.

95. Система контролю професійно-технічної освіти. Система контролю у закладах професійної освіти. Призначення і функції контролю навчальних досягнень здобувачів освіти.

96. Організація і методика формування в здобувачів навиків самостійності і самоконтролю.

97. Вправи, основний метод виробничого навчання. Види вправ. Основні вимоги до системи вправ, які використовуються у процесі виробничого навчання.

98. Періоди професійного навчання.

99. Поняття самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. Види самостійної роботи здобувачів. Структура самостійної роботи здобувачів.

100. Наукова організація самостійної роботи здобувачів. Контроль за самостійною роботою здобувачів. Загальні засади науково дослідної роботи здобувачів. Види і форми науково-дослідної роботи здобувачів. Оформлення результатів дослідження.

Перелік питань з освітнього компонента

«Проектування та розробка цифрового освітнього середовища»

1. Поняття та еволюція цифрового освітнього середовища в системі професійної освіти.
2. Відмінності між цифровим і традиційним освітнім середовищем.
3. Цифрове освітнє середовище як відкрита педагогічна система.
4. Підходи до трактування цифрового освітнього середовища в науковій і педагогічній літературі.
5. Роль цифрового освітнього середовища в реалізації компетентнісного підходу.
6. Сприяння цифрового освітнього середовища впровадженню діяльнісного підходу.
7. Значення ЦОС у підготовці фахівців із цифрових технологій.
8. Нормативно-правове забезпечення проектування цифрового освітнього середовища.
9. Вплив цифрового освітнього середовища на якість професійної освіти.
10. Забезпечення академічної доброчесності в цифровому освітньому середовищі.
11. Структурні компоненти цифрового освітнього середовища.

12. Взаємозв'язок і взаємодія компонентів ЦОС.
13. Роль користувачів у функціонуванні цифрового освітнього середовища.
14. Етапи проєктування структури цифрового освітнього середовища.
15. Аналіз компонентів ЦОС за їх функціональним призначенням.
16. Функціональні можливості LMS у складі цифрового освітнього середовища.
17. Роль хмарних сервісів у роботі ЦОС.
18. Критерії оцінювання цифрового освітнього середовища закладу освіти.
19. Практична цінність інфографіки «Компоненти ЦОС за функціональним призначенням».
20. Основні виклики інтеграції компонентів цифрового освітнього середовища.
21. Поняття доступності та інклюзивності в контексті цифрової освіти.
22. Нормативні вимоги щодо доступності цифрового освітнього середовища.
23. Принципи інклюзивного дизайну цифрового освітнього середовища.
24. Загрози інформаційній та кібербезпеці в цифровому освітньому середовищі.
25. Оцінювання ризиків інформаційної безпеки ЦОС.
26. Інструменти налаштування параметрів безпеки в LMS.
27. Забезпечення доступності навчальних матеріалів для різних категорій користувачів.
28. Вплив інклюзивності на якість цифрового освітнього процесу.
29. Показники оцінювання рівня доступності цифрового освітнього середовища.
30. Значення цифрової етики та академічної доброчесності для функціонування ЦОС.
31. Підходи до проєктування цифрового освітнього середовища.
32. Методи аналізу потреб користувачів цифрового освітнього середовища.
33. Основні етапи проєктування цифрового освітнього середовища.
34. Визначення вимог до ЦОС з урахуванням потреб здобувачів освіти.
35. Значення моделювання в процесі проєктування ЦОС.
36. Інструменти для створення прототипів структури цифрового освітнього середовища.
37. Роль цифрових інструментів у процесі проєктування ЦОС.
38. Переваги використання прототипів під час проєктування ЦОС.
39. Критерії аналізу сучасних кейсів цифрових освітніх середовищ.
40. Вплив результатів аналізу кейсів на подальше проєктування ЦОС.
41. Поняття архітектури цифрового освітнього середовища.
42. Порівняння клієнт-серверної та хмарної архітектур ЦОС.
43. Принципи масштабованості архітектури ЦОС.
44. Вплив архітектурних рішень на ефективність навчання.

- 45.Критерії вибору оптимальної архітектури ЦОС для закладу освіти.
- 46.Поняття цифрової інфраструктури ЦОС.
- 47.Ключові сервіси для реалізації e-learning у цифровому освітньому середовищі.
- 48.Особливості створення та інтеграції електронних навчальних матеріалів у LMS.
- 49.Етапи створення електронних тестів у середовищі Moodle.
- 50.Критерії оцінювання якості електронних освітніх ресурсів у ЦОС.

СИТУАЦІЙНІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Перелік ситуаційних практичних завдань з освітнього компонента «Основи інклюзивної освіти»

Ситуаційна задача № 1.

До навчальної групи приходять здобувач з особливими освітніми потребами. Частина здобувачів ставиться до нього насторожено, а деякі уникає спільної роботи з ним.

Завдання:

1. Як педагог має організувати перші дні взаємодії зі здобувачами освіти?
2. Які цінності інклюзивної освіти потрібно донести здобувачам?
3. Як створити атмосферу прийняття й поваги?

Ситуаційна задача № 2.

Батьки одного із здобувачів освіти висловлюють занепокоєння, що присутність здобувача освіти з особливими освітніми потребами в навчальній групі може «заважати навчанню інших».

Завдання:

1. Як педагог має конструктивно відреагувати на таку позицію?
2. Які принципи інклюзивної освіти доцільно пояснити батькам?
3. Як запобігти виникненню конфлікту в батьківській спільноті?

Ситуаційна задача № 3.

Під час заняття здобувач освіти з особливими освітніми потребами не встигає виконати завдання в загальному темпі, через що починає нервувати та відмовляється продовжувати роботу.

У закладі освіти виникла суперечка: частина педагогів вважає, що адаптації для здобувача з ООП – це «виняток із правил», а не право дитини.

Завдання:

1. Як пояснити сутність рівних можливостей в інклюзивному середовищі?
2. У чому полягає різниця між формальною рівністю і справедливою підтримкою?
3. Як педагог має діяти в межах професійної етики?

Ситуаційна задача № 4.

Під час занять здобувач з ООП не встигає виконати завдання у загальному темпі, через що починає нервувати й відмовляється працювати.

Завдання:

1. Які освітні труднощі проявилися у ситуації?
2. Які адаптації можна запропонувати без зниження поваги до здобувача?
3. Як підтримати його включеність у спільну роботу?

Ситуаційна задача № 5.

Один із педагогів називає здобувача з ООП «проблемним» і говорить, що від нього «не варто багато чекати».

Завдання:

1. Чому така позиція є педагогічно неправильною?
2. Як вона впливає на навчання й самооцінку дитини?
3. Якою має бути професійна позиція педагога в інклюзивному середовищі?

Ситуаційна задача № 6.

У групі навчаються здобувачі з різним культурним досвідом, мовними особливостями та соціальним статусом. У спілкуванні між ними починають з'являтися упередження.

Завдання:

1. Як педагог має формувати повагу до різноманітності й мультикультурності?
2. Які правила взаємодії варто встановити?
3. Які форми роботи допоможуть запобігти дискримінації?

Ситуаційна задача № 7.

Під час заняття хтось із здобувачів говорить, що «певна професія не підходить дівчатам» або «хлопці не повинні обирати таку сферу».

Завдання:

1. Як педагог має відреагувати на таку репліку?
2. Як пояснити принцип рівних можливостей і гендерного паритету?
3. Які виховні дії доцільно здійснити після такої ситуації?

Ситуаційна задача № 8.

Здобувач з ООП уникає контакту з однолітками, не бере участі в колективних вправах, намагається бути окремо.

Завдання:

1. Як педагог має організувати безпечне соціальне включення дитини?
2. Які форми взаємодії з однолітками можна запропонувати?
3. Як підтримати дитину без примусу?

Ситуаційна задача № 9.

У закладі освіти інклюзія існує лише «на папері»: документи оформлено, але в класі немає відчутної підтримки, адаптацій і командної взаємодії.

Завдання:

1. Які ознаки справжнього інклюзивного освітнього середовища?
2. Що в цій ситуації потрібно змінити насамперед?
3. Як проаналізувати освітнє середовище з позицій інклюзивності?

Ситуаційна задача № 10.

Місцева громада планує облаштувати безбар'єрний простір біля закладу освіти, але частина мешканців вважає це «непотрібними витратами».

Завдання:

1. Як пояснити значення безбар'єрності для всіх учасників освітнього процесу?
2. Яку роль відіграють громада і місцева влада в розвитку інклюзивного середовища?
3. Які аргументи може навести педагог?

Ситуаційна задача № 11.

Педагог дає однакове за формою й складністю завдання всім здобувачам, не враховуючи індивідуальні можливості дитини з ООП.

Завдання:

1. Чому такий підхід не є інклюзивним?
2. Що означає розумне пристосування в освітньому процесі?
3. Які зміни до завдання можна запропонувати?

Ситуаційна задача № 12.

Педагог не розуміє, як оцінювати результати навчання здобувача з ООП: «як усіх» чи «м'якше».

Завдання:

1. У чому полягає складність такої ситуації?
2. Як поєднати справедливість, підтримку й вимоги до результатів?
3. Які принципи оцінювання варто застосувати?

Ситуаційна задача № 13.

Здобувач з ООП часто встає з місця, не може довго концентруватися і відволікає інших.

Завдання:

1. Як педагог має проаналізувати причини такої поведінки?
2. Які способи підтримки можна використати на занятті?
3. Як зберегти навчальну дисципліну?

Ситуаційна задача № 14.

Під час групової роботи здобувачі не хочуть брати до команди особу з ООП, мотивуючи це тим, що вона «знижує результат».

Завдання:

1. Як педагог має втрутитися в ситуацію?
2. Які цінності громадянськості й демократії тут слід формувати?
3. Як організувати групову роботу так, щоб участь була реальною, а не формальною?

Ситуаційна задача № 15.

Педагог вагається: зосередитися на труднощах здобувача чи на його сильних сторонах.

Завдання:

1. Який підхід є більш продуктивним в інклюзивній освіті?
2. Як сильні сторони здобувача освіти можна використати в навчанні?
3. Як це вплине на його мотивацію та самоповагу?

Ситуаційна задача № 16.

Педагог проводить заняття за звичною схемою, не змінюючи матеріалів, інструкцій і способів подання для здобувачів з ООП.

Завдання:

1. Які принципи інклюзивного заняття не враховано?
2. Як можна адаптувати подачу матеріалу?
3. Які зміни допоможуть здобувачу брати активну участь у роботі?

Ситуаційна задача № 17. Універсальний дизайн у навчанні

На занятті педагог використовує лише усне пояснення і текст із підручника, хоча в групі є здобувачі з різними стилями сприймання інформації.

Завдання:

1. Як тут можна застосувати універсальний дизайн навчання (UDL)?
2. Які різні способи подання матеріалу доречно використати?
3. Як це покращить навчання для всіх здобувачів, а не лише для осіб з ООП?

Ситуаційна задача № 18.

У класі частина здобувачів швидко виконує завдання, інші потребують додаткового часу та підтримки. Через це заняття проходить нерівномірно.

Завдання:

1. Як реалізувати диференційоване викладання?
2. Які варіанти завдань можна запропонувати?
3. Як зберегти єдину мету заняття для всіх?

Ситуаційна задача № 19.

На перервах здобувач з ООП залишається сам, інші здобувачі не залучають його до спілкування.

Завдання:

1. Які ризики для соціалізації містить така ситуація?
2. Як педагог може сприяти розвитку соціальної компетентності?
3. Які спільні форми діяльності можна організувати?

Ситуаційна задача № 20.

У закладі є технічні засоби підтримки для осіб з ООП, але педагоги майже не застосовують їх, бо не почувуються впевнено.

Завдання:

1. Чому це знижує ефективність інклюзивного навчання?
2. Які кроки варто зробити для впровадження таких засобів у практику?
3. Як педагог має добирати цифрові й технічні інструменти?

Ситуаційна задача № 21.

Під час онлайн-навчання здобувач з ООП губиться в платформі, не встигає відкривати матеріали й не розуміє інструкцій.

Завдання:

1. Які труднощі онлайн-освіти для такого здобувача проявилися?
2. Як спростити цифрове середовище й інструкції?

3. Як забезпечити безпеку й доступність у дистанційному форматі?

Ситуаційна задача № 22.

Педагог помітив, що здобувач з ООП краще включається в роботу через ігрові завдання, ніж через звичайні вправи.

Завдання:

1. Чому ігрові технології можуть бути ефективними?
2. Як використати гру для формування мотивації?
3. Яких помилок потрібно уникати, щоб гра залишалася навчальною?

Ситуаційна задача № 23.

Здобувач з ООП постійно чекає прямої підказки від дорослого і не намагається виконати завдання самостійно.

Завдання:

1. Як педагог може поступово розвивати самостійність здобувача?
2. Які види підтримки доцільно зменшувати поступово?
3. Як відзначати навіть невеликий прогрес?

Ситуаційна задача № 24.

На занятті здобувач з ООП різко реагує на зауваження або відмовляється продовжувати роботу.

Завдання:

1. Як педагог має реагувати емпатійно і професійно?
2. Які стратегії деескалації ситуації доречні?
3. Як після інциденту повернути здобувача до навчання?

Ситуаційна задача № 25.

Батьки здобувача з ООП рідко виходять на зв'язок із педагогами і не беруть активної участі в обговоренні навчальних труднощів.

Завдання:

1. Як побудувати партнерську взаємодію із сім'єю?
2. Яку комунікаційну стратегію варто обрати?
3. Як підтримати ресурсний потенціал батьків без тиску на них?

Ситуаційна задача № 26.

Асистент учителя, психолог, педагог і батьки мають різні погляди на потреби дитини, через що рекомендації суперечать одна одній.

Завдання:

1. Чому командна взаємодія є критично важливою в інклюзивному середовищі?
2. Як налагодити узгоджену комунікацію між фахівцями?
3. Які рішення мають ухвалюватися спільно?

Ситуаційна задача № 27.

Педагог бачить, що здобувач з ООП не досягає очікуваних результатів за загальним планом, хоча демонструє поступ у власному темпі.

Завдання:

1. Як врахувати індивідуальну освітню траєкторію здобувача?
2. Які зміни до навчального маршруту можна запропонувати?
3. Як діагностувати прогрес здобувача коректно?

Ситуаційна задача № 28.

Викладач, який працює в інклюзивній групі, починає відчувати втому, емоційне виснаження й роздратування.

Завдання:

1. Які ознаки професійного вигорання проявилися?
2. Чому турбота про педагога важлива для якості інклюзивної освіти?
3. Які способи профілактики вигорання можна запропонувати?

Ситуаційна задача № 29.

Здобувач з ООП довірливо спілкується в мережі з незнайомцями, переходить за сумнівними покликаннями й не усвідомлює ризиків.

Завдання:

1. Які небезпеки в онлайн-середовищі треба пояснити здобувачу та батькам?
2. Як формувати цифрову грамотність і безпечну поведінку?
3. Яку роль тут відіграють педагог і сім'я?

Ситуаційна задача № 30.

У групі навчається здобувач з ООП, яка має труднощі в навчанні, спілкуванні з однолітками та адаптації до режиму закладу освіти. Батьки тривожаться, педагог перевантажений, а група не до кінця приймає особливості здобувача.

Завдання:

1. Які проблеми в цій ситуації потрібно вирішувати насамперед?
2. Які дії має здійснити педагог у межах своєї компетенції?
3. Як організувати психолого-педагогічний супровід і підтримку всіх учасників освітнього процесу?

Перелік ситуаційних практичних завдань

з освітнього компонента «Психологія професійної діяльності»

Ситуаційна задача № 1.

Здобувач освіти говорить, що вступив на спеціальність випадково і тепер не впевнений, чи хоче працювати в цій сфері. На заняттях він пасивний і не бачить зв'язку між навчанням і майбутньою професією.

Завдання:

1. Як можна пояснити цю ситуацію з погляду професійної соціалізації?
2. Які дії допоможуть студенту краще усвідомити власні професійні інтереси?
3. Як педагог може підтримати процес професійного самовизначення?

Ситуаційна задача № 2.

Здобувач освіти старших курсів успішно навчається, але останнім часом почав говорити, що розчарувався у майбутній професії і не бачить себе в ній.

Завдання:

1. Які ознаки кризи професійного становлення проявилися в цій ситуації?
2. Як педагог або куратор може допомогти здобувачу?
3. Які форми роботи сприятимуть відновленню професійної мотивації?

Ситуаційна задача № 3.

Здобувач освіти переконаний, що вже повністю готовий до професійної діяльності, хоча під час практичних завдань часто припускається помилок і не визнає їх.

Завдання:

1. Як така ситуація пов'язана з професійною самооцінкою?
2. Які ризики створює неадекватна самооцінка для професійного розвитку?
3. Як педагог може допомогти здобувачу сформулювати реалістичне бачення власних можливостей?

Ситуаційна задача № 4.

Здобувач освіти добре виконує завдання, але постійно сумнівається у собі, боїться відповідати й уникає складніших доручень.

Завдання:

1. Як така поведінка може впливати на професійне становлення?
2. Які засоби підтримки і підкріплення доречно використати?
3. Як спрямувати здобувача на прогрес і досягнення?

Ситуаційна задача № 5.

Під час виконання спільного завдання один здобувач працює швидко, але поверхово, інший – повільно, зате дуже уважно. Через це між ними виникає напруження.

Завдання:

1. Як індивідуально-типологічні особливості можуть впливати на спільну діяльність?
2. Як організувати роботу з урахуванням різних стилів діяльності?
3. Як уникнути взаємних звинувачень у команді?

Ситуаційна задача № 6.

Здобувач освіти, який раніше був активним, почав швидко втомлюватися, часто відволікається, припускається нехарактерних помилок.

Завдання:

1. Які можливі причини зниження працездатності можна припустити?
2. Які профілактичні кроки варто запропонувати?
3. Як педагог може врахувати стан здобувача в освітньому процесі?

Ситуаційна задача № 7.

У середині семестру частина групи почала ставитися до навчання формально: завдання виконуються без інтересу, здобувачі орієнтуються лише на оцінку.

Завдання:

1. Які психологічні причини зниження мотивації можуть бути в цій ситуації?
2. Які прийоми мотивування доречно використати?
3. Як посилити внутрішню мотивацію, а не лише зовнішнє стимулювання?

Ситуаційна задача № 8.

Молодий працівник говорить, що буде працювати якісно лише за умови постійних премій, а визнання, підтримка і розвиток для нього «неважливі».

Завдання:

1. Як можна проаналізувати цю позицію з погляду теорій мотивації?
2. Чим відрізняються зовнішні й внутрішні мотиви діяльності?
3. Як сформулювати більш стійку мотивацію до професійної діяльності?

Ситуаційна задача № 9.

Здобувач освіти має здібності, але постійно відкладає важливі справи і каже, що «немає настрою» працювати.

Завдання:

1. У чому проявляється проблема самомотивації?
2. Які прийоми самостимулювання можна запропонувати?
3. Як педагог може допомогти здобувачу виробити більш продуктивну поведінку?

Ситуаційна задача № 10.

Під час командного завдання в групі утворилися підгрупи, які перестали чути одна одну. Спільне рішення виробити не вдається.

Завдання:

1. Які соціально-психологічні процеси могли виникнути в малій групі?
2. Як налагодити взаємодію між учасниками?
3. Яку роль має виконати керівник групи або педагог?

Ситуаційна задача № 11.

У командному проєкті частина здобувачів працює активно, а частина лише користується результатами інших.

Завдання:

1. Чому така ситуація небезпечна для групової динаміки?
2. Як розподілити ролі й відповідальність у команді?
3. Як оцінити внесок кожного учасника більш об'єктивно?

Ситуаційна задача № 12.

До вже сформованої групи приєднався новий учасник. Він має інший стиль спілкування, і група сприймає його насторожено.

Завдання:

1. Які труднощі адаптації в команді проявляються в цій ситуації?
2. Як забезпечити конструктивне включення нового учасника?
3. Як врахувати особливості комунікації в різному культурному і професійному контексті?

Ситуаційна задача № 13.

У навчальній групі панує напруження: здобувачі часто іронізують один над одним, бояться помилитися, не довіряють одне одному.

Завдання:

1. Які ознаки несприятливого соціально-психологічного клімату є в ситуації?
2. Як це впливає на навчання і професійне зростання?
3. Які дії допоможуть покращити атмосферу в колективі?

Ситуаційна задача № 14.

Двоє працівників не можуть домовитися про розподіл обов'язків. Їхній конфлікт уже почав впливати на роботу всього колективу.

Завдання:

1. Які можливі причини такого конфлікту?
2. Які способи його профілактики і вирішення можна застосувати?
3. Якою має бути культура ділового спілкування у такій ситуації?

Ситуаційна задача № 15.

Керівник різко критикує співробітників при всіх, використовує сарказм і приниження як спосіб «стимулювати» роботу.

Завдання:

1. Чому така поведінка суперечить етичним нормам трудових взаємовідносин?
2. Як вона впливає на мотивацію і психологічний клімат?
3. Які стандарти професійної етики мають бути дотримані?

Ситуаційна задача № 16.

У групі є здобувач, до думки якого всі прислухаються, хоча офіційно він не є старостою чи керівником.

Завдання:

1. У чому різниця між лідерством і формальним керівництвом?
2. Які сильні сторони неформального лідера можуть бути корисними для групи?
3. Як педагог може конструктивно взаємодіяти з таким здобувачем?

Ситуаційна задача № 17.

Керівник команди все вирішує самостійно, не пояснює свої рішення і не враховує думку інших.

Завдання:

1. Який стиль управління проявляється в ситуації?
2. Які його можливі наслідки для командної роботи?

3. У яких випадках такий стиль може бути ефективним, а в яких – ні?

Ситуаційна задача № 18.

Здобувач освіти каже, що хоче «успішну кар'єру», але не може пояснити, що саме для нього це означає і які кроки слід зробити.

Завдання:

1. Як допомогти здобувачу усвідомити зміст поняття кар'єри?
2. Які елементи індивідуальної кар'єрної траєкторії варто продумати?
3. Яку роль відіграє планування кар'єрної стратегії?

Ситуаційна задача № 19.

Молодий фахівець очікує швидкого кар'єрного зростання, але не готовий системно працювати над професійним розвитком.

Завдання:

1. Які кар'єрні ризики проявляються в цій ситуації?
2. Як співвідносяться кар'єрні очікування і реальні професійні кроки?
3. Що варто порадити для побудови реалістичної кар'єрної стратегії?

Ситуаційна задача № 20.

Здобувач освіти скаржиться, що не встигає виконувати завдання, хоча щодня багато часу проводить у телефоні й часто починає роботу занадто пізно.

Завдання:

1. Які хронофаги можна побачити в ситуації?
2. Які інструменти тайм-менеджменту доречно запропонувати?
3. Як допомогти здобувачу краще організувати власний час?

Ситуаційна задача № 21.

Напередодні захисту проєкту здобувач замість підготовки займається дрібними, другорядними справами і постійно відкладає основну роботу.

Завдання:

1. Як проявляється прокрастинація в цій ситуації?
2. Які психологічні причини можуть її викликати?
3. Які способи подолання прокрастинації варто запропонувати?

Ситуаційна задача № 22.

Здобувач освіти поєднує навчання, підробіток і громадську активність. У результаті він виснажується, починає забувати важливі справи й пропускає дедлайни.

Завдання:

1. Які помилки самоорганізації наявні в цій ситуації?
2. Як правильно розставити пріоритети?
3. Які прийоми планування допоможуть знизити перевантаження?

Ситуаційна задача № 23.

Випускник хоче знайти роботу, але його резюме містить лише загальні фрази й не відображає реальних умінь та досягнень.

Завдання:

1. Які психологічні й практичні труднощі можуть стояти за такою ситуацією?
2. Що потрібно змінити в подачі професійного досвіду?
3. Як допомогти випускнику краще усвідомити власні сильні сторони?

Ситуаційна задача № 24.

Здобувач освіти має достатній рівень підготовки, але боїться співбесід, говорить невпевнено і втрачає контроль під час запитань роботодавця.

Завдання:

1. Які психологічні чинники впливають на його поведінку?
2. Як підготуватися до співбесіди більш упевнено?
3. Які способи саморегуляції можна порадити?

Ситуаційна задача № 25.

Випускник надсилає однаковий супровідний лист у різні організації, не враховуючи специфіку вакансії.

Завдання:

1. У чому психологічна й професійна помилка такого підходу?
2. Чому важливо враховувати контекст конкретного роботодавця?
3. Як сформулювати більш усвідомлену стратегію самопрезентації?

Ситуаційна задача № 26.

Під час обговорення вакансії лунає думка, що на певну посаду краще брати чоловіків або лише жінок, незалежно від професійних якостей кандидатів.

Завдання:

1. Чому така позиція є проявом дискримінації?
2. Як вона порушує принцип рівних можливостей?
3. Якою має бути професійна й етична реакція на подібні висловлювання?

Ситуаційна задача № 27.

Працівника змушують виконувати додаткові обов'язки, які не були обумовлені при прийнятті на роботу, без належного оформлення і компенсації.

Завдання:

1. Які трудові права можуть бути порушені в цій ситуації?
2. Як працівник має діяти правомірно і конструктивно?
3. Чому знання правових засад професійної діяльності є важливим для фахівця?

Ситуаційна задача № 28.

Працівник отримав дисциплінарне стягнення, але вважає, що рішення керівництва було упередженим і не врахувало реальні обставини ситуації.

Завдання:

1. Які аспекти ситуації варто з'ясувати перед оцінкою її справедливості?
2. Які шляхи захисту трудових прав можливі?
3. Як поєднати правову грамотність і професійну етику у такому випадку?

Ситуаційна задача № 29.

У закладі освіти погіршилися результати спільної роботи: працівники не узгоджують дії, виникають непорозуміння, рішення приймаються хаотично.

Завдання:

1. Як ця ситуація пов'язана із забезпеченням якості освіти й управлінням діяльністю закладу?
2. Які психологічні чинники можуть знижувати ефективність спільної роботи?
3. Які управлінські та командні рішення варто запропонувати?

Ситуаційна задача № 30.

Молодий фахівець одночасно стикається з кількома труднощами: сумнівається у професійному виборі, конфліктує з колегами, не встигає виконувати завдання і боїться втратити роботу.

Завдання:

1. Які психологічні проблеми поєдналися в цій ситуації?
2. Які кроки доцільно зробити насамперед для стабілізації стану і діяльності?
3. Як може допомогти підтримка колективу, самоорганізація і професійне планування?

Перелік ситуаційних практичних завдань з освітнього компонента «Професійна педагогіка»

Педагогічна задача №1.

До групи прийшов новий здобувач освіти. Він сором'язливий, майже ні з ким не спілкується і не включається в роботу на занятті.

Завдання:

1. Як педагог має організувати взаємодію в групі?
2. Які дії допоможуть включити здобувача в командну роботу?
3. Який результат очікується від таких дій?

Педагогічна задача № 2.

Під час заняття більшість здобувачів мовчать, не відповідають на запитання і не проявляють інтересу до теми.

Завдання:

1. Назвіть можливі причини такої ситуації.
2. Які методи активізації навчання варто застосувати?
3. Як педагог може підвищити мотивацію групи?

Педагогічна задача № 3.

Під час виконання спільного завдання двоє здобувачів посварилися і відмовляються працювати разом.

Завдання:

1. Як педагог має відреагувати на конфлікт?

2. Які способи командної роботи можна запропонувати?
3. Як зберегти робочу атмосферу в групі?

Педагогічна задача № 4.

У навчальному проєкті активними є лише 2–3 здобувачі, решта майже не долучаються.

Завдання:

1. Як перерозподілити ролі в команді?
2. Як педагог може мотивувати менш активних учасників?
3. Як оцінити внесок кожного справедливо?

Педагогічна задача № 5.

Педагог пояснив нову тему, але здобувачі кажуть, що матеріал для них занадто складний і незрозумілий.

Завдання:

1. Які дидактичні помилки міг допустити педагог?
2. Як можна перебудувати пояснення теми?
3. Які засоби навчання доречно використати?

Педагогічна задача № 6.

Частина здобувачів говорить, що не бачить сенсу в обраній професії та навчається «лише заради диплому».

Завдання:

1. Як педагог може формувати професійне самовизначення?
2. Які прийоми мотивації тут будуть доречними?
3. Які форми роботи допоможуть показати цінність майбутньої професії?

Педагогічна задача № 7.

Після виконання завдання здобувачі обурилися, бо не зрозуміли, за що саме їм виставлено оцінки.

Завдання:

1. Що педагог зробив неправильно?
2. Як потрібно організувати оцінювання за критеріями?
3. Як пояснити критерії здобувачам доступно?

Педагогічна задача № 8.

Педагог перевіряє роботи, ставить бали, але не коментує помилки й не дає порад для покращення.

Завдання:

1. Чому така система оцінювання є недостатньою?
2. Яким має бути ефективний зворотний зв'язок?
3. Як це вплине на результати навчання?

Педагогічна задача № 9.

Під час заняття кілька здобувачів постійно розмовляють і відволікають інших.

Завдання:

1. Якою має бути педагогічно правильна реакція викладача?
2. Які способи попередження таких ситуацій можна застосувати?
3. Як зберегти повагу у спілкуванні?

Педагогічна задача № 10.

Педагог не дозволяє ставити запитання, різко перериває відповіді й наполягає лише на власній думці.

Завдання:

1. Які наслідки має такий стиль спілкування?
2. Який стиль педагогічної взаємодії є більш доцільним?
3. Як це пов'язано з мотивацією здобувачів?

Педагогічна задача № 11.

У групі є здобувач, якого постійно не залучають до спільної роботи через його повільний темп виконання завдань.

Завдання:

1. Як має діяти педагог у такій ситуації?
2. Які цінності громадянськості й демократії тут потрібно формувати?
3. Як організувати взаємодію без приниження гідності здобувача?

Педагогічна задача № 12.

Під час обговорення суспільно важливої теми в групі виникла гостра суперечка, здобувачі почали переходити на особистості.

Завдання:

1. Як педагог має керувати дискусією?
2. Які правила демократичного спілкування слід нагадати?
3. Як перетворити конфлікт на навчальну ситуацію?

Педагогічна задача № 13.

Педагог помітив, що кілька здобувачів здали однакові роботи з незначними змінами.

Завдання:

1. Як правильно відреагувати на таку ситуацію?
2. Як пояснити важливість академічної доброчесності?
3. Які профілактичні кроки можна запровадити?

Педагогічна задача № 14.

Групі дали навчальний проєкт, але здобувачі не розуміють, який має бути кінцевий результат і що саме від них очікують.

Завдання:

1. Що педагог має уточнити насамперед?
2. Як правильно поставити мету й завдання проєкту?
3. Які етапи роботи варто визначити?

Педагогічна задача № 15.

Здобувачі почали працювати над проєктом, але дедлайни порушуються, а результати залишаються незавершеними.

Завдання:

1. Як педагог може скоригувати роботу над проектом?
2. Які інструменти планування доречно застосувати?
3. Як підтримати здобувачів, не виконуючи роботу замість них?

Педагогічна задача № 16.

Педагог майже завжди працює однаково: пояснення, конспект, опитування. Через це заняття стали одноманітними.

Завдання:

1. У чому недолік такого підходу?
2. Які сучасні методи навчання можна запропонувати?
3. Як урізноманітнення методів вплине на пізнавальний інтерес?

Педагогічна задача № 17.

Під час виконання практичної роботи більшість здобувачів не змогла виконати завдання самостійно.

Завдання:

1. Які можуть бути причини такого результату?
2. Як педагог має скоригувати освітній процес?
3. Які форми допомоги здобувачам будуть доцільними?

Педагогічна задача № 18.

У групі є дуже сильні й дуже слабкі здобувачі. Одним нудно, іншим складно.

Завдання:

1. Як організувати навчання з урахуванням індивідуальних відмінностей?
2. Які завдання можна запропонувати різним групам здобувачів?
3. Як забезпечити індивідуальну освітню траєкторію?

Педагогічна задача № 19.

Один зі здобувачів після кількох невдалих відповідей сказав, що «все одно нічого не вміє» і перестав брати участь у роботі.

Завдання:

1. Як педагог має підтримати такого здобувача?
2. Які прийоми мотивації й підкріплення можна застосувати?
3. Як допомогти йому побачити власний прогрес?

Педагогічна задача № 20.

Здобувачі часто запитують: «А навіщо нам це потрібно?» бо не бачать зв'язку між темою і майбутньою професією.

Завдання:

1. Як педагог має пов'язати теорію з практикою?
2. Які приклади або види діяльності доцільно використати?
3. Як це вплине на професійну мотивацію?

Педагогічна задача № 21.

Педагог різко відповів на запитання батьків щодо успішності здобувача, після чого виникла напруженість.

Завдання:

1. Якою має бути культура професійного мовлення педагога?
2. Як обрати оптимальну комунікаційну стратегію?
3. Як конструктивно владнати ситуацію?

Педагогічна задача № 22.

Після неприємної події в групі здобувачі стали роздратованими, неуважними й неготовими до звичайного темпу заняття.

Завдання:

1. Як педагог має врахувати емоційний стан групи?
2. Які психолого-педагогічні прийоми підтримки можна використати?
3. Як зберегти продуктивність заняття?

Педагогічна задача № 23.

Здобувачі постійно чекають детальних інструкцій і бояться виконувати завдання самостійно.

Завдання:

1. Як формувати самостійність у навчанні?
2. Які завдання сприятимуть розвитку відповідальності?
3. Як педагог може поступово передавати здобувачам більше самостійності?

Педагогічна задача № 24.

Під час групової роботи здобувачі виконують завдання формально, без обговорення і спільного пошуку рішень.

Завдання:

1. Як змінити організацію групової роботи?
2. Які ролі можна розподілити в команді?
3. Як оцінити не лише результат, а й процес співпраці?

Педагогічна задача № 25.

У групі навчається здобувач, якому потрібно більше часу для виконання завдань, але частина одногрупників вважає це «несправедливими поблажками».

Завдання:

1. Як педагог має пояснити принципи справедливості й рівних можливостей?
2. Які адаптації можуть бути доречними?
3. Як сформулювати толерантне ставлення в групі?

Педагогічна задача № 26.

Після занять педагог не проводить самоаналіз, не звертає уваги на помилки й не змінює власні підходи.

Завдання:

1. Чому самоаналіз важливий для професійного розвитку педагога?
2. Які аспекти заняття варто аналізувати?

3. Як це впливає на якість освітнього процесу?

Педагогічна задача № 27.

Перед підсумковим контролем багато здобувачів говорять, що не складуть його, навіть якщо реально мають достатню підготовку.

Завдання:

1. Як педагог може спрямувати здобувачів на досягнення успіху?
2. Які слова, дії та форми підтримки будуть доречними?
3. Як поєднати вимогливість і підтримку?

Педагогічна задача № 28.

Педагог одразу переходить до нового матеріалу, не налаштувавши групу на роботу і не актуалізувавши попередні знання.

Завдання:

1. Чому початок заняття має важливе значення?
2. Які прийоми можна використати на вступному етапі?
3. Як це вплине на засвоєння матеріалу?

Педагогічна задача № 29.

Після кількох занять педагог бачить, що група не досягає запланованих результатів навчання.

Завдання:

1. Як діагностувати причини труднощів?
2. Які дії з корекції освітнього процесу можна здійснити?
3. Як перевірити, чи були зміни ефективними?

Педагогічна задача № 30.

На занятті одночасно виникли кілька проблем: частина групи не готова, двоє здобувачів сперечаються, ще кілька не розуміють завдання.

Завдання:

1. Які дії педагога мають бути першочерговими?
2. Які якості педагогічної майстерності тут особливо важливі?
3. Як зберегти керованість освітнього процесу та доброзичливу атмосферу?

Перелік ситуаційних практичних завдань з освітнього компонента «Методика професійного навчання»

Ситуаційна задача № 1.

Молодий педагог добре знає свій фах, але не розуміє, як пов'язати зміст предмета з вимогами професійної освіти та майбутньою діяльністю здобувачів.

Завдання:

1. Що має врахувати педагог, плануючи професійне навчання?
2. Як пов'язати зміст дисципліни з майбутньою професією здобувачів?
3. Які документи й вимоги слід врахувати в роботі?

Ситуаційна задача № 2.

Під час заняття педагог подає матеріал лише у формі теоретичної лекції. Здобувачі освіти швидко втрачають інтерес і не розуміють, як застосувати знання на практиці.

Завдання:

1. Які методи професійного навчання варто використати для підвищення активності здобувачів?
2. Як поєднати теоретичний матеріал із практичною діяльністю?
3. Які форми організації занять сприятимуть кращому засвоєнню професійних умінь?

Ситуаційна задача № 3.

Педагог самостійно змінив зміст теми, не перевірявши, чи відповідає це навчальній програмі й стандарту.

Завдання:

1. Чому така ситуація є методично неправильною?
2. Які нормативні документи регулюють зміст професійного навчання?
3. Як педагог має діяти правильно?

Ситуаційна задача № 4.

Здобувачі освіти плутають поняття професійної, професійно-технічної та професійно-педагогічної освіти.

Завдання:

1. Як доступно пояснити ці поняття?
2. Яке значення має розуміння системи професійної освіти для майбутнього педагога?
3. Як це впливає на планування освітнього процесу?

Ситуаційна задача № 5.

На першому занятті викладач одразу подав складний матеріал, але з'ясувалося, що здобувачі не мають потрібної базової підготовки.

Завдання:

1. Яку методичну помилку допустив педагог?
2. Як слід проводити аналіз початкових вимог до навчання?
3. Як скоригувати подальшу роботу з групою?

Ситуаційна задача № 6.

У групі частина здобувачів швидко виконує завдання, а частина не встигає засвоїти навіть базовий матеріал.

Завдання:

1. Як урахувати індивідуальні особливості здобувачів?
2. Які методичні рішення допоможуть вирівняти роботу групи?
3. Як не знизити мотивацію сильніших і слабших здобувачів?

Ситуаційна задача № 7.

Після кількох занять стало помітно, що здобувачі не засвоюють тему, але викладач продовжує працювати за початковим планом без змін.

Завдання:

1. Чому важлива діагностика стану освітнього процесу?
2. Які ознаки свідчать, що навчання потрібно коригувати?
3. Які кроки має зробити педагог?

Ситуаційна задача № 8.

Під час розробки дисципліни викладач включив багато цікавого матеріалу, але частина його майже не пов'язана з майбутньою професійною діяльністю здобувачів.

Завдання:

1. Як правильно добирати зміст навчальної дисципліни?
2. Чому важливо орієнтуватися на професійні компетентності?
3. Як визначити, що матеріал є справді доцільним?

Ситуаційна задача № 9.

На заняттях педагог багато пояснює теоретичний матеріал, але майже не показує, як він застосовується у професійній діяльності.

Завдання:

1. Який принцип професійного навчання порушується?
2. Як посилити зв'язок теорії з практикою?
3. Які завдання можна запропонувати здобувачам?

Ситуаційна задача № 10.

Педагог викладає тему, пов'язану з опануванням конкретних трудових дій, але використовує лише розповідь і пояснення без показу та вправ.

Завдання:

1. Чому обрані методи є недостатніми?
2. Які методи будуть доцільнішими для такої теми?
3. Як організувати показ і закріплення трудових дій?

Ситуаційна задача № 11.

Під час виконання роботи здобувачі постійно перепитують порядок дій, бо інструктаж був надто загальним.

Завдання:

1. Які вимоги ставляться до інструктування в професійному навчанні?
2. Що слід змінити в подачі інструкції?
3. Яку роль можуть відіграти інструкційно-технологічні картки?

Ситуаційна задача № 12.

Педагог запропонував проблемне завдання, але здобувачі не змогли його виконати, бо не мали достатньої підготовки.

Завдання:

1. У чому полягала методична помилка?
2. За яких умов проблемне навчання буде ефективним?
3. Як підготувати групу до такого формату роботи?

Ситуаційна задача № 13.

Навчальний матеріал подано хаотично: поняття, приклади й практичні дії змішані, через що здобувачам важко зрозуміти логіку теми.

Завдання:

1. Чому структурування змісту є важливим?
2. Як можна впорядкувати матеріал теми?
3. Які елементи мають бути виділені насамперед?

Ситуаційна задача № 14.

Педагог пояснює нову тему складною професійною мовою, майже не використовуючи приклади, тому здобувачі не розуміють змісту.

Завдання:

1. Який принцип професійного навчання порушено?
2. Як зробити матеріал доступнішим без спрощення змісту?
3. Які прийоми пояснення будуть доречними?

Ситуаційна задача № 15.

На уроці спецтехнології вивчають одну тему, а на виробничому навчанні виконують завдання, які з нею не пов'язані.

Завдання:

1. Чому важливий взаємозв'язок теоретичного й виробничого навчання?
2. Як організувати узгоджене планування?
3. Які наслідки матиме така неузгодженість для підготовки здобувачів?

Ситуаційна задача № 16.

Педагог використовує лише підручник і усне пояснення, хоча тема потребує візуалізації, цифрових ресурсів і демонстрацій.

Завдання:

1. Чому важливо добирати засоби навчання відповідно до змісту теми?
2. Які засоби доцільно використати в цій ситуації?
3. Як це вплине на якість засвоєння матеріалу?

Ситуаційна задача № 17.

На занятті в комп'ютерному класі педагог не звернув уваги на тривалість роботи за екраном, посадку здобувачів і організацію робочого місця.

Завдання:

1. Чому це є серйозною методичною проблемою?
2. Які ергономічні й безпекові вимоги потрібно врахувати?
3. Як організувати роботу в комп'ютерному класі правильно?

Ситуаційна задача № 18.

Під час практичного навчання здобувачі виконують окремі операції, але не розуміють, як вони пов'язані з цілісним трудовим процесом.

Завдання:

1. Чому важливо формувати цілісне бачення виробничого процесу?
2. Як педагог може пояснити зв'язок між операціями й кінцевим результатом?
3. Які методичні прийоми допоможуть це зробити?

Ситуаційна задача № 19.

У майстерні робочі місця розташовані незручно, інструменти лежать безсистемно, частина здобувачів чекає, поки інші завершать роботу.

Завдання:

1. Які недоліки організації навчальної майстерні видно в ситуації?
2. Як ці недоліки впливають на навчання і дисципліну?
3. Як правильно організувати робочі місця здобувачів?

Ситуаційна задача № 20.

Педагог одразу переходить до нового матеріалу, не формулює мету заняття, не перевіряє попередні знання й не підбиває підсумки наприкінці.

Завдання:

1. Чому структура уроку має важливе значення?
2. Які основні етапи уроку були пропущені?
3. Як перебудувати заняття методично правильно?

Ситуаційна задача № 21.

Для теми, що вимагає відпрацювання практичних умінь, педагог обрав тільки лекційний формат.

Завдання:

1. Чому форма заняття має відповідати дидактичній меті?
2. Які форми навчання доречніші в цій ситуації?
3. Як поєднати теоретичний і практичний компоненти?

Ситуаційна задача № 22.

Під час лекції здобувачі освіти лише записують матеріал, не ставлять запитань і не беруть участі в обговоренні.

Завдання:

1. Які недоліки має така організація лекції?
2. Як активізувати пізнавальну діяльність здобувачів?
3. Які елементи нетрадиційної лекції можна використати?

Ситуаційна задача № 23.

На семінарі відповідають лише 2–3 здобувачі, решта мовчить, обговорення не відбувається.

Завдання:

1. Чому семінар втрачає свою навчальну цінність у такій ситуації?
2. Як підготувати здобувачів до активної участі?
3. Які методичні прийоми допоможуть оживити семінар?

Ситуаційна задача № 24.

Здобувачі освіти виконали лабораторну роботу за зразком, але не можуть пояснити, що саме вони робили і який отримали результат.

Завдання:

1. Яка проблема в організації лабораторного заняття проявилася?
2. Як поєднати виконання дії з її осмисленням?
3. Які етапи заняття варто посилити?

Ситуаційна задача № 25.

Педагог провів ділову гру, але здобувачі сприйняли її як розвагу і не пов'язали з навчальними цілями.

Завдання:

1. Чому інтерактивна технологія не спрацювала?
2. Як правильно визначати мету й правила такої роботи?
3. Що потрібно зробити після завершення гри?

Ситуаційна задача № 26.

Під час онлайн-уроку частина здобувачів не розуміє завдань, не може знайти матеріали в Moodle і не отримує зворотного зв'язку.

Завдання:

1. Які методичні помилки допущено в організації дистанційного навчання?
2. Як зробити онлайн-заняття зрозумілішим і доступнішим?
3. Які засоби комунікації та контролю доцільно використати?

Ситуаційна задача № 27.

На занятті викладач не вкладається в час, пропускає важливі етапи й переносить частину основного матеріалу «на потім».

Завдання:

1. Чому поурочне планування є необхідним?
2. Які елементи має містити план заняття?
3. Як навчитися розподіляти час більш раціонально?

Ситуаційна задача № 28.

Здобувачів направили на практику, але вони не отримали чітких завдань, критеріїв оцінювання та рекомендацій щодо виконання робіт.

Завдання:

1. Які ризики виникають за такої організації практики?
2. Що має бути сплановано до початку виробничої практики?
3. Як забезпечити зв'язок між практикою та результатами навчання?

Ситуаційна задача № 29.

Після контрольної роботи здобувачі не розуміють, за якими критеріями виставлено бали, і вважають оцінювання суб'єктивним.

Завдання:

1. Чому критерії оцінювання мають бути чіткими й зрозумілими?
2. Які форми й методи контролю можна поєднати для більш об'єктивного результату?
3. Як педагог має коментувати результати оцінювання?

Ситуаційна задача № 30.

Педагог рідко аналізує свої заняття, не бере участі в методичних заходах і не оновлює власні матеріали, хоча зміст професійного навчання постійно змінюється.

Завдання:

1. Чому методична діяльність є важливою частиною роботи педагога професійного навчання?

2. Які форми методичної роботи допомагають професійному зростанню?
3. Як це впливає на якість освітнього процесу?

**Перелік ситуаційних практичних завдань з освітнього компонента
«Проектування та розробка цифрового освітнього середовища»**

1. У закладі освіти створено електронні навчальні курси, проте вони мають різну структуру, навігацію та оформлення, що ускладнює орієнтацію здобувачів освіти. Запропонуйте єдині принципи структурування електронних навчальних курсів та стандарти їх оформлення.

2. Під час навчання здобувачі освіти активно використовують власні мобільні пристрої, однак частина цифрових ресурсів не адаптована для мобільного доступу. Запропонуйте підхід до проектування мобільно-орієнтованого цифрового освітнього середовища.

3. У цифровому середовищі закладу освіти накопичено значну кількість електронних матеріалів, проте їх важко знайти через відсутність чіткої системи каталогізації. Запропонуйте модель організації електронного репозитарію навчальних матеріалів.

4. Викладачі використовують різні формати подання навчальної інформації, через що здобувачі освіти мають труднощі з опрацюванням матеріалу. Запропонуйте принципи мультимедійного представлення навчального контенту в цифровому освітньому середовищі.

5. У закладі освіти планується впровадження системи цифрового портфоліо здобувачів освіти. Запропонуйте структуру цифрового портфоліо та визначте його функції в освітньому процесі.

6. Частина викладачів використовує цифрові інструменти для проведення тестування, однак результати оцінювання зберігаються у різних системах. Запропонуйте підхід до організації єдиної системи цифрового оцінювання результатів навчання.

7. Здобувачі освіти часто ставлять однакові запитання щодо організації навчання та виконання завдань. Запропонуйте цифрові рішення для оптимізації інформаційної підтримки здобувачів освіти.

8. Під час дистанційного навчання виникає проблема недостатньої взаємодії між здобувачами освіти. Запропонуйте цифрові інструменти та форми організації спільної навчальної діяльності.

9. У закладі освіти планується створення системи моніторингу освітнього процесу на основі цифрових даних. Запропонуйте показники та інструменти освітньої аналітики.

10. Під час використання цифрових сервісів виникає ризик втрати або несанкціонованого доступу до даних. Запропонуйте комплекс заходів забезпечення інформаційної безпеки у цифровому освітньому середовищі.

11. У цифровому середовищі закладу освіти відсутня система резервного копіювання навчальних матеріалів. Запропонуйте модель резервного зберігання та відновлення даних.

12. Під час навчання здобувачі освіти отримують значну кількість повідомлень із різних цифрових каналів. Запропонуйте модель організації ефективної цифрової комунікації.

13. Електронні курси містять значні обсяги текстової інформації, що знижує мотивацію здобувачів освіти. Запропонуйте підхід до оптимізації цифрового навчального контенту.

14. Заклад освіти планує створити відкриту базу цифрових освітніх ресурсів для використання викладачами. Запропонуйте принципи формування та організації такої бази.

15. Під час дистанційного навчання викладачам складно відстежувати активність здобувачів освіти. Запропонуйте цифрові інструменти для моніторингу навчальної активності.

16. Здобувачі освіти працюють над спільними проєктами, однак організація їх онлайн-взаємодії є недостатньо ефективною. Запропонуйте модель організації цифрової співпраці здобувачів освіти.

17. У закладі освіти виникла потреба створити електронну базу методичних матеріалів для педагогічних працівників. Запропонуйте структуру та принципи організації такої бази.

18. Частина здобувачів освіти має труднощі з орієнтацією в структурі електронного курсу. Запропонуйте принципи проєктування зрозумілої навігації в цифровому навчальному курсі.

19. У закладі освіти планується створення системи електронного розкладу занять. Запропонуйте основні функції та принципи роботи такої системи.

20. Викладачі використовують різні платформи для створення навчальних відео. Запропонуйте підхід до організації відеоконтенту в цифровому освітньому середовищі.

21. У цифровому середовищі відсутні чіткі правила використання спільних файлів. Запропонуйте принципи організації спільної роботи з документами.

22. Здобувачі освіти не завжди дотримуються правил цифрової етики під час онлайн-комунікації. Запропонуйте підхід до формування культури цифрової взаємодії.

23. У закладі освіти планується впровадження системи електронної реєстрації освітніх подій. Запропонуйте модель такої системи.

24. Частина викладачів не використовує можливості цифрового середовища для індивідуалізації навчання. Запропонуйте цифрові інструменти для персоналізації освітнього процесу.

25. Заклад освіти планує створити інтерактивний освітній портал. Запропонуйте основні розділи та функціональні можливості такого portalу.

26. У закладі освіти необхідно організувати систему електронного зворотного зв'язку від здобувачів освіти. Запропонуйте цифрові інструменти та механізми збору зворотного зв'язку.

27. Під час роботи з цифровими ресурсами виникає проблема перевантаження інформацією. Запропонуйте принципи організації інформаційного простору цифрового освітнього середовища.

28. Заклад освіти планує створити систему підтримки нових користувачів цифрового освітнього середовища. Запропонуйте модель такої системи.

29. У цифровому освітньому середовищі відсутні механізми швидкого пошуку необхідних ресурсів. Запропонуйте інструменти організації ефективного пошуку інформації.

30. Заклад освіти планує розширити використання цифрових технологій у навчальному процесі. Запропонуйте етапи проєктування та впровадження цифрового освітнього середовища.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Рекомендовані джерела інформації з освітнього компонента****«Основи інклюзивної освіти»****Основна література**

1. Дехтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегія управління. Київ : Університетська книга 2023, 403 с.
2. Зобенько Н.А. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи інклюзивного навчання». Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2023. 76 с.
3. Інклюзивне навчання в закладі дошкільної освіти : навчально-методичний посібник / Т. В. Наумчук та ін. Київ : Літера ЛТД, 2024. 160 с.
4. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
5. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проектування : навч.- метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г. Г. Цветкова; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький : ІмексЛТД, 2021. 222 с.
6. Основи інклюзивної освіти: курс лекцій / уклад. : О.М.Абасалієва; Красноградський педагогічний фаховий коледж Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Красноград, 2022. 196 с.

Додаткова література

1. Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В. Архітектурна доступність шкіл: навч.- метод. посіб. Київ : Главник, 2020. 216 с.
2. Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. Київ : Главник, 2020. 216 с.
3. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій : посіб. / Жук Т. В., Ілляшенко Т. Д., Луценко І. В. та ін. ; за ред. А. Г. Обухівської. К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2022. 247 с.
4. Миронова С., Світлана Михальська С. Науково-прикладні дослідження і проекти в спеціальній та інклюзивній освіті : навч. посіб. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2024. 127 с.

5. Приймак Н. Організація інклюзивного навчання в закладах середньої школи: методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2021. 72 с.
6. Шевченко В. М. Історичні передумови та розвиток інклюзивного навчання в умовах сучасних викликів (порівняльний аспект). *Інклюзія і суспільство*. 2024. Вип. 3(8). С. 89-97. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-3-12>
7. Шевченко В. М. Основи інклюзивної освіти : методичні рекомендації до практичних та семінарських занять. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2024. 36 с.
8. Шевченко В. М. Сучасні психолого-педагогічні методики розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Львів. 2022. Випуск 37. С. 206–214. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/11659> DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2022.37.1165>
9. Шевченко В.М., Синьов В.М. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами в соціальне середовище в сучасних умовах. *Inclusion and Diversity*. Суми, 2024. Вип 3. С. 92-96. <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/issue/view/18> DOI <https://doi.org/10.32782/inclusion/2024.3.17>
10. Kristina Torop, Nataliia Yarmola, Svitlana Lytovchenko, Snizhana Trykoz, Volodymyr Shevchenko, Oksana Kruhlyk (2021). The innovative development of socialization of children with special educational needs on the intellectual disability example. *Ad Alta*, 11(2) special XXIV, 93-96. <http://www.magnanimitas.cz/11-02-xxiv>

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту» // Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція. Редакція від 09.08.2019, підстава 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про загальну середню освіту». Документ 651-XIV, чинний, поточна редакція. Редакція від 09.08.2019, підстава 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65114>.
3. Конвенція про права дитини URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
4. Конвенція про права людини URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
5. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

**Рекомендовані джерела інформації з навчальної дисципліни
«Психологія професійної діяльності»**

Основна література

1. Волянчук Н. Ю. Психологія наукової діяльності : монографія / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, А. Б. Колосов, Б. В. Андрійцев. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського; Центр ДЗК, 2020. 352 с.
2. Гуртовенко Н. В. Психологічні умови формування готовності майбутніх педагогів до професійної самореалізації. Умань : Візаві, 2020. 227с.
3. Кириченко В. В. Психологія праці та інженерна психологія : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2022. 240 с.
4. Особистісно-професійне зростання: психологічні тренінги. Кол. авт.: О. О. Білінська, О. І. Василевська, О. М. Гриньова. Київ : Каравела, 2023. 559 с.
5. Психологія професійної діяльності. Підручник / Автори упорядники: Біскуп В. С., Гірняк А. Н., Гірняк Г. С., Крупник З. І., Надвичина Т. Л., Шандрук С. К., Яремко О.М. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2022. 226 с.
6. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с.
7. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх психологів в процесі професійної підготовки. Кол авт.: О. Д. Сафін, О. Г.Коваленко, Т. Д. Перепелюк. Одеса : Олді-плюс, 2024.269 с.
8. Технології тайм-менеджменту в управлінській діяльності державних службовців: монографія / Л. Л. Приходченко, Н. В. Піроженко, М. П. Кернова, І. М Синчак ; під заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2021. 180 с.

Додаткова література

1. Горенко М. В. Гендерні особливості формування готовності майбутніх психологів до здійснення професійної кар'єри: дис. на здобуття ступеня PhD 053 Психологія. Умань, 2022. 266с.
2. Довгалюк О. В. Медіація як інструмент вирішення конфліктів: теоретичні та прикладні аспекти. Київ : Вид-во НУ «Львівська політехніка». 2022. 124 с.
3. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства : електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.
4. Практикум з психології професійної діяльності / упоряд. і ред. В. С. Біскуп, Т. Л. Надвичина. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 65 с.
5. Професійний розвиток психолога. Уклад. О. Р. Поліщук. Умань : Компринт, 2023. 384 с.

6. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 256 с.
7. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником. Харків : Книжковий Клуб Сімейного Дозвілля». 2020. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL:<http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>.
3. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України – <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia>
4. Національна психологічна асоціація – <https://nра-ua.org/ethics>
5. Prometheus – курс зі стрес-менеджменту для освітян – <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/stress-management-for-educators>

Рекомендовані джерела інформації з освітнього компонента

«Професійна педагогіка»

Основна література

1. Дальнікова Л. В., Мукан Н. В. Професійна педагогіка : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 324 с.
2. Жигірський В., Чернега О. Професійна педагогіка. Київ: ТОВ «Кондор», 2016. 336 с.
3. Костікова І. І. Електронна педагогіка: монографія. Харків: «Смугаста типографія», 2015. 160 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1480/1/%>
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Київ: Знання, 2005. 486 с.
5. Левченко О. С. Педагогічні технології у професійному навчанні. Київ : МОН України, 2017.
6. Макаренко Ю. В. Професійна освіта в Україні: тенденції та перспективи. Київ : Освіта України, 2018.
7. Мукан Н. В. Професійна педагогіка: словник термінів і понять : [для студентів спец. 015 «Професійна освіта»]. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2023. 159 с.
8. Пащенко О. В., Грищенко І. А., Софій Н. З. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу : навч.-метод. посіб. Київ : Арт Економі, 2012. 184 с.
9. Професійна педагогіка : підручник / За заг. ред. А. В. Семенової. Одеса : Бондаренко М. О., 2020. 575 с.
10. Романишин Ю. Л. Професійна педагогіка та освітні технології : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. 215 с.

11. Романишин Ю. Л. Веборієнтовані віртуальні спільноти та комунікації в навчанні фахівців інформаційної сфери. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. 85(5). С. 228-243. DOI: URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.3850>.
12. Шевченко В. М., Присакар В. В. Професійна педагогіка : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2024. 48 с.

Додаткова література

1. Андрощук І. В. Методика виховної роботи. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2014. 320 с.
2. Бербец В. В.; Дубова Н. В.; Коберник О. М. Методика трудового навчання: проєктно-технологічний підхід. Умань, 2008. 216 с.
3. Биков В., Лещенко М., Тимчук Л. Цифрова гуманістична педагогіка. 2017, 181 с.
URL: <https://gov.ua/710669/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%P0%B P%P0%B8%P0%BA%20%P0%A6%P0%93%P0%9Eр4>
4. Володимирська Н. М., Дерев'янка А. С. Методологія та організація навчального процесу. Дніпро : ДНУ, 2018. 300 с.
5. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків : «Основа», 2011. 287.
6. Гельжинська Т. Я. Теорія та методика професійного навчання: навчальний посібник. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024. 220 с.
7. Гуревич Р. С. Інноваційні технології навчання в умовах інформатизації освіти: навчальний посібник. Львів, 2015.
8. Гуревич Р. С. Інтерактивні технології навчання у вищому педагогічному навчальному закладі : навчальний посібник. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. 309 с.
9. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів : ЛДУ БЖД, 2012.
10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2012.
11. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник. Київ, 2014.
12. Коберник О. М. Теорія і методика профільного технологічного навчання здобувачів освіти в старшій школі. Умань, 2013. 365 с.
13. Наволокова Н. П. Практична педагогіка: 99 схем і таблиць. Київ : Основа, 2010. 117с.
14. Соловійова І. М. Методи і прийоми професійного навчання. Одеса : Одеський національний університет, 2016.
15. Теслюк В. М. Розвиток педагогічної майстерності викладача: монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 224 с.

16. Українська спеціальна педагогіка в персоналіях : навч. посіб. / За загальною редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. Розділ: Мовчановський Фелікс Францович. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. С. 185-209.
https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=hqsuHUUAAAAAJ&pagesize=80&citation_for_view=hqsuHUUAAAAAJ:nrtMV_XWKgEC
17. Шевченко В. М. Педагогічні аспекти підготовки майбутніх вчителів до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2024. Вип. 4(116). С. 44-56.
<https://doi.org/10.33189/ectu.v11i4.195>
18. Шевченко В. М. Сучасні психолого-педагогічні методики розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Львів, 2022. Випуск 37. С. 206–214.
<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/article/view/11659>
DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2022.37.11659>

Інтернет-ресурси

1. Блог Ходякової М. В. Методичні поради майстру в/н. URL: https://metodistlicey13.blogspot.com/p/blog-page_22.html
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. О. Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/>
4. Електронна бібліотека НАПН України. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>
5. Інституційний репозитарій УДПУ. URL: dspace.udpu.org.ua
6. Інформаційні технології та засоби навчання. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>
7. Лабораторія електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1t2tugAAAAAJ&hl=uk&cstart=20&pagesize=20>
8. <http://buklib.net/books/21983/>
9. <http://dls.udpu.org.ua/>
10. <http://www.info-library.com.ua>
11. <http://www.nbuv.gov.ua>

Рекомендовані джерела інформації з навчальної дисципліни «Методика професійного навчання»

Основна література

1. Гельжинська Т. Я. Теорія та методика професійного навчання : навчальний посібник. Львів : Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024. 220 с.

2. Гельжинська Т. Я. Теорія та методика професійного навчання : практикум. Львів : Видавництво ПП «Новий Світ – 2000», 2024, 174 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2004. 252 с.
4. Жигірь В. І. Методологічні засади професійної освіти : навч. посіб. Бердянськ : БДПУ, 2017. 143 с.
5. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навчальний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. 548 с.
6. Заславська С. О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять : метод. рек. Донецьк : ДПО ІПП, 2003. 34 с.
7. Іваськів О. Ф., Брик Р. С. На допомогу майстру виробничого навчання : метод. посіб. Тернопіль : Навч. кн. Богдан, 2013. 344 с.
8. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти. Харків : НФаУ, 2021. 46 с.
9. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Посохова І. С., Штефан Л. В., Лисенко С. А. Методологічні засади професійної освіти : навчальний посібник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків : УПА, 2010. 191 с.
10. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання : підручник для вищих навч. закладів. Харків : Вид-во НУА, 2005. 360 с.
11. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Ч. 2. Харків : Вид-во НУА, 2010. 450 с.
12. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки : розпорядження КМУ від 09.12.2021 р. № 1619-р.
13. Курліщук І. І. Методика професійного навчання: Основи технології навчання. Креативні технології навчання : навчально методичний посібник. Старобільськ, 2017. 120 с.
14. Курлянд З. Н., Осипова Т. Ю., Гурін Р. С. [та ін.] Теорія і методика професійної освіти : навч. посіб. ; за ред. З. Н. Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390 с.
15. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
16. Нікуліна А. С., Сілаєва І. Є., Шевчук С. С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз : метод. посіб. Донецьк : ДПО ІПП, 2008. 160 с.
17. Нікуліна А. С., Шацька Р. М., Молчанов В. М., Харагірло В. Є. Педагогічні технології. Донецьк : ІПО ІПП, 2004. 88 с.
18. Ничкало Н.Г., Гончаренко С.У., Петренко В.Л. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика. Хмельницький, 2002. 334 с.

19. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
20. Про професійно-технічну освіту: Закон України / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр#Text>.
21. Романова Г. М., Артюшина М. В., Слатвінська О. А. Педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників : довідник. Київ : Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2015. 87 с.
22. Різник В., Різник Н. Методика професійного навчання: дидактичне проектування, основні технології навчання : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький : «Видавництво КСВ», 2016. 226 с.
23. Сидорук Л. М. Методика професійного навчання : методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізацією 015.39 Цифрові технології. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2025. 70 с.
24. Сілаєва І. Є., Шевчук С. С., Заславська С. О. Методика професійного навчання : метод. посіб. Донецьк : ІПО ІПП УМО, 2013. 292 с.
25. Сілаєва І. Є., Шевчук С. С. Сучасний урок у професійній школі: проектування, організація, аналіз. Донецьк, 2007. 170 с.
26. Сорока Т.П. Методика професійного навчання: методичні рекомендації. Тернопіль: Вид-во Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка, 2019. 88 с.
27. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закл.]. Київ : Академвидав, 2011. 238 с.
28. Шевчук С. С. Інноваційні підходи до навчання професії : метод. посібник. Донецьк : ІПО ІПП УМО, 2009. 120 с.
29. Шевчук С. С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.
30. Шевчук С. С. Професійно-практична підготовка учнів П(ПТ)ЗО в умовах підприємства: організація і методика проведення : метод. посіб. Донецьк : ІПО ІПП УМО, 2010. 86 с.
31. Шматков Є. В., Коваленко О. Е. Методика професійного навчання : навч. посіб. для студентів інженер.-пед. спец. Ч. 2. Харків, 2002. 214 с.

Додаткова література

1. Базиль Л. О., Єршова Л. М. Організація консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів. Методичні рекомендації для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Житомир : «Полісся», 2019. 104 с.
2. Белова О. К., Коваленко О.Е. Педагогічні технології в сучасній освіті: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків : ВПП «Контраст», 2008. 148 с.

3. Внукова О. М. Методологічні засади професійної освіти: навч. посібник. Київ: КНУТД, 2015. 198 с.
4. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання. Курс лекцій. Навчальний посібник. Київ : НУБіП України. 2013. 480 с.
5. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів : посібник За наук. ред. Лузана П. Г. Київ : ПТТО НАПН, 2017. 124 с.
6. Красильникова Г. В. Моніторинг якості професійної підготовки інженерів швейної галузі у вищому навчальному закладі: теоретичні та методичні засади : монографія. За наук. ред. Л. Б. Лук'янової. Хмельницький : ХНУ, 2015. 543 с.
7. Красильникова Г.В., Дрозіч І.А. Організація навчального процесу в закладах професійної освіти : Конспект лекцій. Хмельницький : ХНУ, 2021. 75 с.
8. Методологія контролю в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Методичні рекомендації. М. Є Скиба, Г. В. Красильникова, В. І. Бегняк, О. В. Пащенко. Хмельницький : ХНУ, 2005. 66 с.
9. Організація дуальної форми навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти : практич. посіб. За заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир: Полісся, 2019. 304 с.
10. Сергеева Л. М. Інституції професійно-технічної освіти країн Європейського Союзу : Навчальний посібник. Київ : Арт Економі, 2012. 120 с.
11. Сидорук Л. М. Академічна доброчесність як складова вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності»: на прикладі спеціальності «Професійна освіта (Цифрові технології)». Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 11 (57). С. 1256-1266. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1256-1265](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1256-1265)
12. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
13. Усата О. Ю., Насмінчук І. А., Сидорук Л. М. Цифрова компетентність викладачів професійної освіти: виклики сучасності та підходи до розвитку. Академічні візії. 2026. № 51. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18376605>
14. Шевчук С. С. Кулішов В. С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

15. Шевчук С. С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.

Інформаційні ресурси

1. Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів. Освітня платформа PROMETEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>
2. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>
3. Електронна бібліотека НАПН України. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>
4. Інформаційні технології в освіті URL: <http://ite.kspu.edu/>
5. Інформаційні технології та засоби навчання. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>
6. Критичне мислення для освітян. Освітня платформа PROMETEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>
7. Курс ораторського мистецтва онлайн. Освітня платформа eduhub.in.ua. URL: <https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo>
8. Лабораторія електронних навчальних ресурсів Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=w1t2tugAAAAJ&hl=uk&cstart=20&pagesize=20>
9. Як створити масовий відкритий онлайн курс? Освітня платформа PROMETEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>

Рекомендовані джерела інформації з навчальної дисципліни «Проектування та розробка цифрового освітнього середовища»

Основна література

1. Биков В. Ю., Ляшенко О. І., Литвинова С. Г., Луговий В. І., Мальований Ю. І., Пінчук О. П., Топузов О. М. /за заг. ред. Кременя В. Г. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи. Науково-аналітична доповідь. Київ : ІЦО НАПН України, 2022. 96 с. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733151/1/Аналітична доповідь 2022 \(2\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733151/1/Аналітична доповідь 2022 (2).pdf)

2. Буйницька О. П. Система педагогічного проектування інформаційноосвітнього середовища для здійснення підготовки майбутніх соціальних педагогів : монографія. Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 568 с.

3. Вербовський І. А. Ефективність цифровізації в управлінні освітніми ресурсами: аналіз та стратегії оптимізації. *Академічні візії*. Випуск 27/2024. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/39694/1/Стаття.pdf>

4. Голуб І. Створення та використання освітньої інфографіки в закладах професійної освіти. *Інноваційна професійна освіта*. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII

Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27 – 30 березня 2023 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ : ІПО НАПН України, 2023. С. 95-99

5. Гулай О., Кабак В., Герасимчук Г. Засоби та технології цифрового навчання: теоретичний та практичний аспекти : Монографія. Луцьк : ЛНТУ, 2023. 160 с. URL: [https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-11/Монографія Гулай, Кабак, Герасимчук.pdf](https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-11/Монографія_Гулай,_Кабак,_Герасимчук.pdf)

6. Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Кобися В. М., Люльчак С. Ю. Роль цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти у формуванні диджитальної культури студентів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2024. Випуск 71.

7. Гуржій А., Радкевич В., Пригодій М. Методологічні засади цифровізації інформаційно-освітнього середовища закладу професійної освіти. *Нові технології навчання*. 2022. Вип. 96. С. 44–53. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3560.2022.96.06>.

8. Здешиц В. М., Здешиц А. В. Використання технології BYOD в освітньому процесі в умовах дистанційного навчання студентів-фізиків: навч. посібник. Кривий Ріг : Вид. Літерія, 2022. 185 с.

9. Івашев Є. В., Сахно О. В., Грядуща В. В., Денисова А. В., Лукіяничук А. М., Удовик С. І. Розвиток цифрової компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій: навчальний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2021. 258 с.

10. Інноваційна професійна освіта. Випуск 6 (19). Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія / [за наук. ред. В.О. Радкевич, М.А. Пригодія]. Київ : ІПО НАПН України, 2024. 734 с.

11. Лещенко Г. В. Функціонування цифрового освітнього середовища: сучасні виклики і перспективи. Формування цифрового освітнього середовища професійного розвитку фахівців в умовах відкритого університету післядипломної освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Київ, 2022. 21-22 червня 2022 р. С. 81-85.

12. Морзе Н., Буйницька О. Модернізація освіти в цифровому вимірі: монографія. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 300 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38542/1/N_Morze_O_Buinytska_MoPed_Monograph_FITU_NDL_IO.pdf

13. Овчарук О. В., Гриценчук О. О., Іванюк І. В., Карташова Л. А., Кравчина О. Є., Лещенко М. П., Малицька І. Д. Розвиток інформаційно-

цифрового навчального середовища закладу загальної середньої освіти : методичний посібник. Київ : ІЦО НАПН України. 2022. 223 с.

14. Павлова Н. Цифрове освітнє середовище у контексті цифровізації освіти; Zagreb, Croatia IV International Scientific and Theoretical Conference «Scientific method: reality and future trends of researching» July 26, 2024. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1988>

15. Подденежний О. Г. Управління цифровою трансформацією освіти: сучасний науковий дискурс. Наукові записки НаУКМА. *Економічні науки*. 2021. Том 6. Випуск 1. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0fae31f3-e731-4858-9244-a42a9ba20828/content>

16. Проєктування безпечного середовища інноваційний підхід : колективна монографія / за ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова, д-ра екон. наук С. В. Захаріна, д-ра пед. наук М. В. Гриньової. Полтава, 2023. 374 с.

17. Скрипник Л. М. Педагогічні умови організації інформаційно-консультативного середовища закладу професійної освіти: дисертація. Кривий Ріг, 2023. 275 с.

18. Уманець В. О. Цифровізація освітніх та управлінських процесів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Техніка і наука*. № 2(16), 2023.

19. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: 2022 (Безпечне середовище для учнів та вчителів: виклики та практичні рішення) : зб.матеріалів всеукр.наук.-практ.семінару (Київ, 3 березня 2022 р.) / за заг.ред. О. В. Овчарук. Київ: Інститут цифровізації освіти НАПН України: 2022. 106 с.

20. Чирак І.М. Економіка соціальних медіа : навчальний посібник. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 300 с.

Додаткова література

1. Гладкова В. М. Використання сервісів Google в управлінні закладом середньої освіти / В. М. Гладкова, А. Г. Панченко, Г. В. Панченко. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. Вип. 3. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2017_3_25.

2. Гончаренко Ю. В. Концептуальні положення щодо параметризації інформаційної прозорості у задачах оцінювання та оптимізації вебсайту ЗВО. URL: [https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3\(36\)/26.pdf](https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3(36)/26.pdf)

3. Гуревич Р. С Кадемія М. Ю., Козяр М.М. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник. Львів : ЛДУБЖД, 2015. 351с.

4. Карташова Л. А., Юрженко В. В., Гуралюк А. Г., Липська Л. В.,

Гуменна Л. С., Зуєва А. Б., Шупік І. М., Росток М. Л., Шевченко В. Л. Інформаційно-освітнє середовище професійно-технічних навчальних закладів : посібник. Київ : ІПТО НАПН, 2017. 124 с.

5. Лондар С. Л. Розвиток інформаційних систем управління освітою як інструмент реалізації державної освітньої політики : монографія. ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2020. 258 с.6

6. Матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції «Формування сучасного освітнього середовища: теорія і практика». Зб. наук. пр. / Редкол.: Н. В. Ільченко (голова) та ін. Ірпінь, 2020. 100 с.

7. Овчаренко І. Ю. Google-сервіси в управлінні закладом освіти. URL: <https://sites.google.com/view/upravlinya-zoch32/upravlinnya-osvitnim-procesom?authuser=0>

8. Струтинська О. В., Умрик М. А. Сучасні освітні тренди в умовах розвитку цифрового суспільства. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 26. 2020. <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/26/42.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2024 р. № 787. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2024-%D0%BF#top>

2. Деякі питання забезпечення організації та надання освітніх послуг дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні або яким надається реабілітаційна допомога. Постанова Кабінету міністрів України від 28 жовтня 2021 р. № 1160. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-2021-%D0%BF#Text>

3. Концепція цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2021/05/25/tsifrovizatsiigromadskeobgovorennya.docx>

4. Положення про дистанційне навчання. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>

5. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>

6. Положення про електронний підручник. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 02 травня 2018 року № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#Text>

7. Положення про електронні освітні ресурси. Затверджено наказом

Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01 жовтня 2012 року № 1060 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29 травня 2019 року № 749). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#Text>

8. Положення про Національну освітню електронну платформу. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 22 травня 2018 року № 523. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0702-18#top>

9. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

10. Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Постанова Кабінету міністрів України від 14 листопада 2023 р. № 1196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1196-2023-%D0%BF#top>

11. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#top>

12. Про повну загальну середню освіту. Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#top>

13. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Закон України (ст. 5) від 8 вересня 2011 року № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>